

ZAPIK

JAN '13

KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ

brezplačna revija za študente in dijake

Osišče:

Alternative
karijerne poti mladih

Raziskujemo:

Iščemo najboljše
biftek!

Intervju:

Mitja Legat, avtor
Untouched project

Fotoreportaža:

Gaza: Operacija
Stebri dima

ŠPORT

26. januar 2013, sobota

Badminton turnir – 4. turnir

9.30, RC Vogu (Sp. Besnica), za člane KŠK 4 €, za nečlane 8 €, dodatne informacije: badminton@ksk.si. Bogate nagrade!

27. januar 2013, nedelja

Tarok – 4. turnir

17.00, Rock bar – Down Town, člani KŠK 1 €, ostali 2 €.

2. februar 2013, sobota

KŠK poker liga – 5. turnir

14.00, KluBar, predprijave na Info točki KŠK, za člane KŠK 4 €, za nečlane 7 €, praktične nagrade za najboljše!

KOŠARKA

Prošport center, Stražišče
sobote, 17.30–19.00
člani: brezplačno
ostali: 2 €

PLAVANJE

Olimpijski bazen Kranj
četrtki, 20.00–21.00
nedelje, 20.00–21.00
člani: 1 €
ostali: 2 €

VODNA KOŠARKA

Olimpijski bazen Kranj
nedelje, 20.00–21.30
člani: 2 €
ostali: 3 €

BADMINTON

Dvorana TŠC
srede, 20.30–22.00
člani: brezplačno
ostali: 2 €

ŠPORTNO PLEZANJE

Plezalni center Bric Alp, Sveti Duh
ponedeljki, 18.00–20.00
člani: 4 €
ostali: 8 €

KULTURA

16. januar 2013, sredo

Filmski večer: Klub golih pesti

20.00, prostori Kluba študentov Kranj, brezplačno za člane Kluba študentov Kranj.

20. januar 2013, nedelja

Fotonatečaj: dijaško in študentsko življenje

Podaljšan rok za oddajo fotografij na natečaj. Zmagovalec natečaja bo imel priložnost enomesečne razstave fotografij v prostorih Info točke Kluba študentov Kranj.

24. januar 2013, četrtek

Zaključna prireditev Cikla umetniških projektov: Umetniška dela s šablonami

18.00, avla Policijske postaje Kranj, razstavljajo Tea Derguti, Tina Mavrič, Špela Gale, Sanja Potežica in Anja Čuhalev.

26. januar 2013, sobota

Glasbeni tematski večeri: Disco

Rock bar – Down Town, od 21.00 dalje. Vstop prost.

27. januar 2013, nedelja

Ustvarjalne delavnice: Izdelava lastnega parfuma

18.00, prostori Kluba študentov Kranj, člani KŠK brezplačno, ostali 2 €. Prijave na anja.kert@ksk.si do 25. 1. 2013.

30. januar 2013, sredo

Filmski večer: Psiho

20.00, prostori Kluba študentov Kranj, brezplačno za člane Kluba študentov Kranj.

9. februar 2013, sobota

Glasbeni tematski večeri: Pust

21.00, Rock bar – Down Town, žur v pustnih maskah, vstop prost.

SOCIALA IN ZDRAVSTVO

24. januar 2013, četrtek

Bio delavnica: reciklirane ptičje krmilnice

18.00, prostori Kluba študentov Kranj, za člane brezplačno, ostali 5 €, prijave na biodelavnice@ksk.si.

25. januar 2013, petek

Mlade mamice: Delavnica o uporabi otroških varnostnih sedežev

18.00, Gimnazija Kranj, prijave na mlade.mamice@ksk.si, delavnica je namenjena prijavljenim na Mlade mamice.

Brezplačna pravna pomoč

Če potrebujete pravni nasvet, pišite na pravna.pomoc@ksk.si. Odgovarjajo študentje prava.

IZOBRAŽEVANJE

18. januar 2013, petek

Dokumentarni film: Bomži – cestni otroci v Makejevki

19.00, večnamenska dvorana Mestne knjižnice Kranj (1. nadstropje), vstop prost, število mest je omejeno!

21. januar 2013, ponedeljek

Tečaj taijiquana

50-urni tečaj taijiquana, poteka 2x tedensko ob ponedeljkih (16.30–18.00) in petkih (18.00–19.30). V januarju brezplačne vadbe. Vabljeni!

26. januar 2013, sobota

Delavnica ličenja – Črtalo za oči in rdeča usta

Delavnica ličenja, člani KŠK 20 €, ostali 25 €. Prostori kluba študentov Kranj, Slovenski trg 3, od 10h do 13h. Prijave na info točki KŠK. Informacije: izobrazevanje@ksk.si ali anja.kert@ksk.si

29. januar 2013, torek

Začetni tečaj risanja, slikanja in oblikovanja

12- tedenski tečaj risanja in slikanja. Poteka na Gimnaziji Kranj ob torkih, od 17.00 do 19.15. Cena za člane KŠK 170 €, ostali 220 €. Prijave na Info točki KŠK.

1. februar 2013, petek

Delavnica ličenja – Zadimljene oči

Delavnica ličenja, člani KŠK 20 €, ostali 25 €. Prostori kluba študentov Kranj, Slovenski trg 3. Prijave na info točki KŠK. Informacije: izobrazevanje@ksk.si ali anja.kert@ksk.si

zapiK

brezplačna revija
za študente
in dijak

#23

Januar je eden najtežjih mesecev za uredništvo revije Zapik. Neusmiljeni roki, ki terminsko sovpadajo s prešernim in brezskrbnim razpoloženjem ob koncu leta, pustijo nemalo posledic – predvsem na živih urednice. Kljub vsemu vas tudi tokrat čaka zanimivo branje. V osrednjem intervjuju smo se pogovarjali z Mitjem Legatom, avtorjem novega smučarsko-deskarskega filma Untouched project, v osišče pa postavili možne alternativne karijerne poti mladih izven začrtanih študijskih avtocest. Ne spreglejte tudi pretresljive fotoreportaže Matica Zormanana iz Gaze.

Z novim letom smo dočakali tudi nekaj sprememb. Spet se je za nekaj članov povečala Zapikova družina ustvarjalcev (s tremi člani smo okrepili dijaške vrste!), pripravili pa smo tudi novo rubriko Iz tujih logov, kjer vam bomo servirali zanimive prispevke iz tujih medijev. Novoletnih zaobljub se ne gremo, ker ostajamo zvesti dosedanjim načelom: še naprej bomo jezikali, pisali in vas vsakomesečno razveseljevali.

Prijetne zimske dni,

Mojca Jagodic, *odgovorna urednica*
zapik@ksk.si

Naslovnica:

Blaž Šter

Odgovorna urednica:

Mojca Jagodic
zapik@ksk.si

Tehnična urednica:

Sandra Kert

Oblikovanje:

Jure Vukovič,
www.creatizem.si

Avtorji prispevkov:

Petra Ajdovec
Anja Babič
Urša Bajželj
Jan Grilc
Urška Križnar
Urška Kunstelj
Sarah Majc
Kristina Pahor de Maiti
Christian Pavuna
Dejan Rabič
Žan Sadar
Pina Sadar
Luka Stare
Mihael Šorli
Rok Škrlep
Maja Šter
Barbara Zupanc
Žiga Žerovnik
Žiga Žužek

Urednik fotografije:

Oto Žan

Križanka:

Mateja Novak Kukovič

Izdajatelj:

Klub študentov Kranj

Tisk:

Tiskarna Litera Picta

Trženje:

trzenje@ksk.si

Naklada:

3000 izvodov

www.zapik.si

KAZALO

KLUBOVANJE	KULTURŠOK
Dokumentarec: Bomži – cestni otroci v Makejevki 4	Na prepihu treh kultur 22
Pomagajmo ptičkom preživeti zimo! 4	
Študenti dijakom 2013 4	EKSTRA
Razstava Cikla umetniških projektov: Umetniška dela s šablono 5	Cestni otroci v Makejevki 24
Taijiquan – zbravnost, potrpljenje, moč 5	ŠTUDELO
Mlade mamice 5	Inšpektor za prehrano 25
Prešernov smenj: Akustični koncert lokalnih skupin 5	USTVARJALNICA
	»Moj hobi, moj zaslužek, moje življenje« 26
ZAPIKOVA ŠTAFETA	e-ZAPIK
Skrb za okolje se začne v nas samih 6	Retrospektiva prihodnosti 27
AJDOVA POLJA	POPRAVLJAJMO VEJICE
Trnova pot med uvodom in zaključkom 7	Midva, vidva ... vidve? 28
INTERVJU	EKSTRA
Mitja Legat, avtor filma Nedotaknjeno 8	Geocaching: lov na zaklad z GPS-sistemom 29
AKTUALNO	ZAPIKOV FUTR
Oklestimo študente! 11	Pica 30
OSIŠČE	RECENZIJE
Inovativno proti krizi 12	Manouche: Kje si lubi? 32
RAZISKUJEMO	Prijevo življenje 32
Čigav biftek je najboljši? 14	KULT(UR)NO
IZ TUJIH LOGOV	Nepremagljivi dvojec (Suits) 33
Ženske proti ženskam 16	Knjiga: J. K. Rowling: Nadomestne volitve 33
ŠVIC	TEST
Turno smučanje – v objemu neokrnjene narave 17	Katera barva si? 35
Aljaž Ferencek – kranjski Robin Hood 18	Nagradna križanka 36
AKTUALNO	Za luno 37
Kranj z novo gimnazijo in šolskim centrom 19	Koncertni napovednik 38
FOTOREPORTAŽA	Fotogalerija 39
Gaza: Operacija Stebri dima 20	

Zapik se lahko znajde tudi v tvojem poštnem nabiralniku. Brezplačno ga lahko naročiš na dom prek zapik@ksk.si.

MESTNA OBČINA KRANJ

■ Dokumentarec: Bomži – cestni otroci v Makejevki

Cestno življenje in življenje otrok, ki životarijo, uživajo droge in jih varijo. Dokumentarni film Andreja Natererja, ki je bil deloma posnet izpod rok otrok, ki so vsakodnevno na ulicah Makejevke v Ukrajini in iščejo svoj kotiček pod soncem, si bo v **petek, 18. januarja, ob 19h** možno ogledati v **večnamenski dvorani Mestne knjižnice Kranj**. Ogled je **brezplačen**, a število mest je **omejeno!**

www.bomzhi.si

☞ Pomagajmo ptičkom preživeti zimo!

V sklopu bio delavnic je tokrat na vrsti **izdelovanje recikliranih ptičjih krmilnic**. V zimskem letnem času ptički ostanejo brez možnosti hranjenja iz narave, zato je prav, da jim na svojih vrtovih postavimo ptičjo hišico in vanjo natresemo nekaj hrane, da bodo simpatična leteča bitja lažje preživela zimo. Zato se bomo na prihodnji delavnici, ki bo potekala v **četrtek, 24. januarja, ob 18. uri** naučili izdelati ptičjo krmilnico iz odpadnega materiala. Vsak udeleženec mora prinesiti nekaj odpadnih kosov, kot so **plastenke, konzerve, manjše plastične in kartonaste škatle, papir, žice, železo**, ki bi jih sicer vrgli v smeti, na delavnici pa nam bodo prišli še kako prav. Ptičje hišice bomo izdelovali v prostorih Kluba študentov Kranj, na Slovenskem trgu 3, prijave pa se zbirajo prek e-pošte biodelavnice@ksk.si do 21. januarja. Udeležba je za člane KŠK-ja brezplačna, ostali pa morate odšteti 5 EUR.

■ Študenti dijakom 2013

Že trinajsto leto zapored Klub študentov Kranj organizira enega izmed največjih in najpomembnejših izobraževalnih projektov na Gorenjskem, ki bo potekal na **pustno soboto, 9. 2., na Gimnaziji Franceta Prešerna (nekdanja Ekonomska gimnazija) v Kranju med 9. in 14. uro**. Študenti dijakom je neformalni informativni dan in je namenjen predvsem dijakom (pa tudi staršem) zadnjih letnikov, ki se pripravljajo za vstop na fakulteto.

Lani so nam študenti predstavili kar **35 študijskih programov** iz cele Slovenije. Predstavljeni so bili ljubljanski in gorenjski visokošolski zavodi, samostojni visokošolski zavodi ter nekaj študijskih programov Univerze v Mariboru in Univerze na Primorskem. Tudi letos se bomo potrudili in vam približali študentsko življenje, posebno predavanje pa bo namenjeno **študiju in izobraževanju v tujini**.

Projekt Študenti dijakom se od formalnih informativnih dni razlikuje predvsem v tem, da dijaki dobijo informacije iz prve roke – se pravi od trenutnih študentov. Med najpogostejšimi tematikami so: težavnost študija, zahteve profesorjev, študentska prehrana, parkiranje, stroški, zaposljivost določenega poklica in druge koristne tematike, ki pestijo bodočega študenta.

Predavanja bodo potekala celo dopoldne, tako da boste lahko obiskali več različnih predstavitev. Tudi letos bo izšla **knjižica Napotnik**, kjer so na enem mestu zbrane vse informacije o poteku projekta Študenti dijakom, podatki o vpisu na fakulteto, maturitetni in vpisni roki ter ostale za bodočega maturanta pomembne informacije.

Več informacij o projektu in natančen spored predavanj dobite na spletni strani www.ksk.si/sd. Tako kot vsako leto je tudi letos udeležba je brezplačna.

Oto Žan

☞ Razstava Cikla umetniških projektov: Umetniška dela s šablono

V četrtek, **24. januarja, ob 18h** bo v avli **Policijske postaje Kranj** otvoritev razstave cikla umetniških projektov: Umetniška

dela s šablono. Razstavljali bodo Tea Derguti, Tina Mavrič, Špela Gale, Sanja Potežica in Anja Čuhalev. Lepo vabljeni!

■ Taijiquan – zbranost, potrpljenje, moč

Z januarjem se začneja tečaj gibalne večšine taijiquana (izg. tajčičuen). Gre za v principu preprosto in naravno gibanje, ki pa zahteva veliko zbranosti, potrpljenja in fizične moči. Vse te in še številne druge vrline bomo urili na **4-mesečnem tečaju** (od februarja do maja), ki bo obsegal 50 ur. Tečaj bo potekal **dvakrat tedensko**, ob ponedeljkih od 16.30 do 18.00 in petkih od 18.00 do 19.30, začnemo pa že z 21. januarjem.

Opravljen tečaj vam ne bo prinesel naziva mojstra, nikakršnega certifikata ali pasu, bo pa nudil uvid v širino in globino večšine,

ki vam bo omogočal nadaljnje udejstvovanje v slovenskih klubih taijiquana ali sodelovanje na delavnicah najboljših azijskih mojstrov, ki vse pogosteje gostujejo tudi pri nas. Vsem, ki vas taijiquan zanima, a niste povsem prepričani, če je to prava stvar za vas, nudimo **brezplačne januarske vadbe**, sicer pa morate člani Kluba študentov Kranj za štirimesečni tečaj odšteti 95 EUR, nečlani pa 130 EUR (možnost plačila v treh obrokih). Vadba bo potekala v centru Pranajoga (v prostorih nekdanje splošne knjižnice), priporočena pa so ohlapna oblačila, boste noge ali preprosti dvoranski copati. Prijave zbiramo na Info točki KŠK.

☞ Mlade mamice

Mlade mamice so dobrodelni projekt, kjer KŠK finančno pomaga mladim družinam in jim omogoča, da spoznajo druge mlade družine in aktivno preživljajo svoj prosti čas. V letošnjem projektu Mlade mamice, ki poteka že 16. leto zapored, sodeluje **36 mladih mamic s skupno 44 otroki**.

Del projekta je že za nami: decembra je otroke razveselil **Božiček**, ki so ga priklicali s pomočjo Pike Nogavičke in Čebelice Maje. Januarja se bomo posvetili izobraževanju o varnosti v prometu. V petek, 25. januarja, bo od 18h dalje na Gimnaziji Kranj potekalo **predavanje in delavnica o pravilni uporabi otroških varnostnih sedežev**. Seznanili se bomo s pravilno uporabo in namestitvijo otroških varnostnih avtosedežev za različne starostne skupine in vrste otroških avtosedežev. Preda-

vanju bo sledilo praktično usposabljanje, kjer bo predstavljen način namestitve sedeža in pripenjanje otrok. Vsi udeleženci bodo imeli možnost preizkusiti načine pritrjevanja in rokovanja s sedeži.

Februar bo pustno obarvan. Prvi februarjski dogodek bo namreč **ustvarjalna delavnica**, kjer se bodo mlade družine posvetile ustvarjanju pustnih mask, konec meseca pa bo potekala **delavnica refleksoterapije**. Marca se bomo odpravili na **izlet v živalski vrt**, konec meseca pa na **zaključni prireditvi** družinam razdelili vrednostne bone za trgovino Pikapolonica.

Letošnji projekt so omogočili in podprli: Biotehniški center Naklo, Odeja, Pikapolonica, Mercator, e-Študentski servis ter Hranilnica Lon.

☞ Prešernov smenj: Akustični koncert lokalnih skupin

Klub študentov Kranj v sklopu kulturne prireditve Prešernov smenj **8. februarja** v **KluBaru** prireja koncert, na katerem bodo nastopile **lokalne glasbene skupine**, ki bodo za to

priložnost svoje skladbe preoblekle v akustične verzije, vsaka izmed njih pa bo tudi uglasbila in predstavila eno Prešernovo pesem. Več podrobnosti kmalu na www.ksk.si.

Doživite čas dr. Franceta Prešerna

Prešernov smenj

8. februar v starem Kranju

Skrb za okolje se začne v nas samih

Po prekratkih praznikih se vozim na relaciji po stari cesti med Ljubljano in Kranjem ter razmišljam o preteklem letu. Kaj bi lahko v novem letu še spremenila oziroma izboljšala? Ko se prebijem skozi standardne (vsakoletne) novoletne zaobljube, mi pogled odtava na ravnice Sorškega polja. Krošnje dreves se lesketajo v vseh mogočih barvah, na travnikih se pasejo večje in manjše skupine srnjadi, tik ob cesti na svoj plen čaka kanja ... in kar naenkrat šok in zbistritev misli. Sanjarjenje prekine kup polivinilastih vrečk na travniku, nedaleč od gruče srnjadi.

Ob pogledu na odvržene odpadke me zmrza ob misli, da tudi sama nisem ravno vzor za ohranjanje narave. Potolaži me misel, da še nikoli v življenju nisem odnesla smeti na divje odlagališče in mislim, da za ljudi s tako mentaliteto ni dovolj le denarna kazen. Res pa je, da bi bila lahko bolj aktivna na področju

področju močno dobrodošle, seveda spremembe v dobro narave in našega okolja, tokrat pa se v nekaterih točkah nikakor nisem strinjala z napisanim. Ustavila sem se predvsem pri predlogu o novi uredbi o komunalnih odpadkih. Ta med drugim določa, da bo tudi **star papir ena izmed mnogih surovin, za katero na trgu ne bo dovoljen odkup, ampak bo zbiranje organiziralo komunalno podjetje, ki mora prevzeti vse odpadke brezplačno.** Če posplošimo, prodaja starega oziroma odpadnega papirja ne bo več mogoča. Preseneča me dejstvo, da je nekdo tak predlog sploh oddal v razpravo. Ali to pomeni konec humanitarnih akcij mnogih nevladnih organizacij, pa tudi šol in vrtcev, pri katerih sem tudi sama redno sodelovala že od malih nog naprej? Na ministrstvu odgovarjajo, da ne in da ta predlog uredbe le ni tako strog, kot se zdi na prvi pogled, ampak se mi zdi že samo razmišljanje v takšni smeri napačno. Zakaj prekiniti nekaj, kar je uspešno in nikomur ne škodi, kvečjemu pomaga ljudem in tudi živalim v stiski, hkrati pa s tem ohranja našo naravo čisto?

To je samo eden izmed primerov, kaj se zadnja leta dogaja v slovenski okoljski politiki. Kot kažejo trendi v zeleni deželici na sončni strani Alp zadnjih nekaj let, okoljska ozaveščenost stagnira, v nekaterih primerih pa še celo nazaduje. Oznaka »eko« nam dvigujejo le še posamezne akcije nevladnih organizacij, javne institucije pa so na tem področju močno zatajile. Trudimo se slediti evropski zakonodaji, ampak kaj nam pomaga, če je že v samem jedru Evropske unije tak velik razkorak med teorijo in prakso. Verjamem, da si večina Slovencev želi še več podobnih akcij, kot je bila ena izmed najbolj odmevnih pri nas – Očistimo Slovenijo, ampak pred tem pa bo moral vsak pri sebi razčistiti in poiskati svoj »eko jaz«. Saj veste, kako pravijo – vse se začne v glavi.

o hrani čiste narave in bolj striktna pri ločevanju odpadkov. In prav to je moja nova zaobljuba za leto 2013.

Tako sem se še isti dan lotila brskanja po internetu. Kako pravilno ločevati odpadke? V skladu z direktivami Evropske unije in pritiskom s strani nevladnih organizacij so se tudi slovenske občine pred nekaj leti zavzele za striktno ločevanje odpadkov. Mnogi imajo izgovor, da ločevanje odpadkov vzame veliko časa in zasede ogromno prostora. Strinjam se s tem, da rabimo tudi v notranjih prostorih kar nekaj različnih košev za ločevanje odpadkov, kar se pa tiče časa, roko na srce, sprotno razvrščanje res ne vzame več kot minutke. Prip-ravila sem nove koše in škatle za pravilno razvrščanje odpadkov ter po nekaj dneh ugotovila, da je ločevanje postalo že rutina. Ko se posamezni koš napolni, odpadke odpeljem na »ekološki otoček« in jih pravilno razvrstim v zabojnike. Super, ločevanje odpadkov odlično uspeva, sedaj pa se lotim še iskanja informacij o kakšni napovedani dobrodelni akciji zbiranja starega papirja, saj se ga težko redno znebim ob poplavi reklam v nabiralniku.

Med brskanjem po spletnih portalih me med drugim presenetila novica, da se zopet dogajajo **spremembe v okoljski zakonodaji**. Navadno so marsikatero spremembo na tem

Trnova pot med uvodom in zaključkom

Ker naj bi bila januarja življenjska pota vestnega študenta podrejena prihajajočemu izpitnemu obdobju, bodo tudi tokratna Ajdova polja akademsko obarvana. Ker pa je prosinec tudi siv mesec vsesplošne agonije, bo študijska tematika pretežno nergavo obarvana, večina sovraštva pa uperjena proti besedni zvezi, ki razjeda moj notranji mir in mi diha za vrat v mrzlih zimskih nočeh. Seminarska naloga.

Družboslovna usmeritev moje akademske stroke in njej pripadajoče raziskovalne metode (ter seveda mladostniška intelektualna skromnost) zahtevajo, da pred samim pisanjem pregledam kup literature, ki so jo pred mano spisali veliki misleci in intelektualci ter nato ta kaotičen in strah vzbujajoč kup informacij pretvorim v novo veliko odkritje na akademskem zemljevidu. Če je bila meni ljuba Wikipedia v osnovni šoli osrednji vir vsakega plakata pri SND-ju (ah, veliki plakati o rjavih medvedih in jesenskem listju ...) in je srednješolski stroj vsaj delno prepovedoval uporabo podatkov iz Wikipedie, je strogi univerzitetni svet tovrstnemu početju povsem nenaklonjen. Vendarle se mi zdi, da je škoda, da se podcenjuje tako mogočno stvar, kot je Wikipedia. Vse znanje tega sveta pač ni zapisano v knjigah.

Kakorkoli, delno vdana v usodo brez kolegice Viki, potem zdolgočaseno tipkam in tipkam. Nespretno zastavljena raziskovalna vprašanja, sprehodi do hladilnika, metode raziskovanja, YouTube filmčki, citiranje virov, katarzično pisanje člankov za neko študentsko revijo, udaren zaključek z večinom predvidljivimi ugotovitvami. Če samo pomislim, koliko odličnih knjig, ki bi študentu ob začetku njegove študijske poti lahko služile kot pomembna osnova za znanje, bi lahko prebrali v tem času. Glavni namen teh umotvornih sestavkov naj bi bil podroben vpogled v specifično problematiko, s katerim lahko potem poglabljamo in širimo svoje znanje, a pogosto dobivam občutek, da gre zgolj za neko formalnost, ki jo profesor zahteva od študentov, če želijo pristopiti k izpitu. Poglobitev v petdeset različnih seminarskih nalog je seveda za profesorja sila zamuden proces, a kakšen je smisel pisanja in učenja procesa pisanja raziskovalnega dela brez kakršne koli povratne informacije, dobrohotnega nasveta ali konstruktivne kritike? Kakšen je smisel masovnega produciranja nekih kvazi znanstvenih sestavkov, če se zdi, da so zgolj sami sebi namen? Namesto črvice šestice en »kolega, zdite se mi nekoliko nepismeni« ali pa namesto suverene osmice en »ste na dobri poti, a nekoliko pomanjkljivo ste odgovorili na raziskovalno vprašanje«, pa bi bilo ozračje takoj nekoliko drugačno. Tako pa smo velikokrat zgolj številke. Petice, šestice, sedmice ...

Medtem ko sem lani svojo akademsko kreativnost na papir lahko vsaj izlivala samostojno, sem letos primorana svoja mnenja in hotenja izražati v skupini. V sodobnem svetu, ki večinam dela v skupini pripisuje velik pomen, je seveda več kot primerno, da nerodnemu študentu uspe svojo vizijo in zmedo v glavi prilagoditi željam pridnih sošolk, a razgreta pogajanja in usklajevanja miniaturnih podrobnosti so predvsem trpeče zamudna. Zraven seveda sodi še nepogrešljiv element slabe vesti, ker tako ali tako prispevaš najmanj koristnih idej in večino časa zgolj pokaš slabe šale, medtem ko marljive glave skušajo sestaviti nekaj vsaj toliko spodobnega, da bodo člani skupine še vedno lahko z dvignjeno glavo hodili po hodnikih fakultete. Na skupinsko pisanje nečesa tako rigidnega, kot je seminarska naloga, že dalj časa gledam z veliko mero odpora, a skupinsko pisanje v Wordov dokument očitno ostaja večšina, ki bo odlikovala prihodnje rodove slovenskega intelekta. Sošolkam, ki užaljeno prebirajo zgornje vrstice, medtem namenjam velik objem in sporočam, da niso krive one. Kriv je sistem.

Poglobitev v petdeset različnih seminarskih nalog je seveda za profesorja sila zamuden proces, a kakšen je smisel pisanja in učenja procesa pisanja raziskovalnega dela brez kakršne koli povratne informacije, dobrohotnega nasveta ali konstruktivne kritike?

Seveda pa si je včasih treba nastaviti ogledalo in si priznati, da pomemben faktor pri huronskem sovraštvu do seminarskih nalog predstavlja tudi len posameznik, kakršna sem pogosto tudi sama. Kakovosten izdelek terja precej truda in časa, pragmatičen študent, ki velikokrat deluje po liniji najmanjšega odpora, pa je že dolgo tega ugotovil, da se za raziskovalno delo, ki ti zgolj robotsko odpre prijavo na izpit, ne velja pretirano truditi. Kdo pa to sploh še bere?

Tako, gnev je terapevtsko izlit na papir. Nazaj k seminarski.

Mitja Legat

avtor

Rad bi videl, da gredo ljudje ven in začnejo izvajati športne aktivnosti v naravi. Ta film prikazuje, da to lahko stori vsak, niti ne za visoke stroške. Druga stvar pa je, da so sedaj, ko je zima v gorah, razmere malo bolj specifične – treba se je podučiti o razmerah, narediti kakšen tečaj, si priskrbeti opremo, da greš lahko varno v gore. ”

Mitja Legat, avtor deskarsko-smučarskega filma Nedotaknjeno

Filmska produkcijska skupina Legit films je konec preteklega leta predstavila deskarsko-smučarski film Untouched project (Nedotaknjeno), ki je bil posnet v odmaknjenih delih gorskega sveta v Sloveniji, Avstriji, Italiji, Bosni, Bolgariji, Čilu in na Kosovu. Z njim želijo predstaviti freestyle in freeride širši populaciji, spodbuditi k varnemu in pravilnemu ravnanju v gorah ter ljudem pokazati del svojega športnega vsakdana. Pogovarjali smo se z vodjo produkcije Mitjem Legatom.

Kaj vse si že ustvaril v svoji produkcijski karieri, si že prej ustvaril kakšen smučarsko-deskarski film?

Na začetku smo s kolegi ustvarjali krajše deskarske filme bolj zase in za sceno. Potem je to sčasoma raslo v vedno več. Enkrat vmes sem se poškodoval in ker nisem nikamor šel, sem med okrevanjem prihranil veliko denarja, pa sem si rekel, da bom kupil eno boljšo kamero in namenil temu hobiju pet let, da vidim, kam me bo pripeljal. Potem se je izteklo tako, da so ti deskarji potrebovali snemalca, ker je njihov prejšnji dobil drugo delo in sem vskočil ravno v pravem trenutku. Delal sem krajše filmčke, snemal na tekmah ... in nato smo dobili idejo. Ves čas nekaj delamo, nikoli pa nič ne damo od sebe. Kolega Bine Žalohar je vztrajal do konca, da bi lahko posneli dober, malo daljši film. Iz tega je sčasoma sledilo vse ostalo.

Bil si torej tudi vodja produkcije filma Untouched project (Nedotaknjeno). Kaj vse je obsegalo tvoje delo?

Vse sem posnel, malo so mi pomagali tudi drugi, ker smo včasih vzeli še kakšnega filmarja, zmontiral sem vse sam. Za organizacijo snemanj, izletov, nabiranje pokroviteljev in vse, kar paše zraven, smo bili trije, štirje ljudje pri projektu. Delo smo si razdelili bolj po tem, kdo je koga poznal ali kdo bi bil najbolj primeren, da se s kom dogovarja. Je pa bolj ali manj vsak od nas štirih delal vse. Poleg mene so bili to še Matevž Maček (deskar, op. a.), ki je imel ogromno idej za zgodbe, ker je že prej posnel nekaj filmov, Bine Žalohar (smučar, op. a.), ki je doprinesel veliko,

zelo je domač v družbenih medijih, kar nam je prišlo zelo prav ter Katja Pokorn, fotografinja, ki je pomagala tudi z dizajnom ...

Ima film zgodbo ali je dokumentarec?

Zgodba je naslednja: če imajo ljudje v bližini gore in sneg, lahko z veliko volje tudi marsikaj dosežejo na snegu. Seveda naš film ni na nivoju tistih top deskarskih ali smučarskih produkcij, smo pa imeli željo delati nekaj podobnega in v to vložili 110 odstotkov. Vse se da, če imaš pravo ekipo – mi smo bili ta ekipa že prej, ko smo delali manjše stvari. To je bila samo neka logična posledica vsega skupaj.

Kako dolgo je trajalo od ideje do realizacije filma?

Od ideje do realizacije je minilo ravno dve leti. Prvo leto smo se trudili sami, nismo imeli nobene podpore nikjer, ampak smo rekli: »Če nam ne bodo pomagali, bomo pa po svoje naredili«. Mi tako ali tako to delamo – z denarjem ali brez, kakor koli. V prvi sezoni smo posneli nekaj stvari, naredili predstavitev ter postavili spletno stran, zaradi česar so ljudje videli, da smo resni. Tako smo dobili nekaj pokroviteljev, nekateri so do nas prišli kar sami. V zadnjem letu pa smo posneli vse, kar je bilo v filmu posneto.

Kaj je glavni namen filma; kakšna čustva bi z njim želeli spodbuditi pri gledalcih?

Rad bi videl, da gredo ljudje ven in začnejo izvajati športne aktivnosti v naravi. Ta film prikazuje, da to lahko stori vsak, niti ne za visoke stroške. Druga stvar pa je, da so sedaj, ko je zima v gorah, razmere malo bolj specifične – treba se je podučiti o

razmerah, narediti kakšen tečaj, si priskrbiti opremo, da greš lahko varno v gore. Res je tudi, da je skoraj vsak dan mogoče nekje »furat«, če ni totalna megla. Ampak vse po pameti!

Ste med snemanjem imeli kakšne težave? Nesreče?

Največ težav je bilo tik pred začetkom sezone prejšnjo zimo, ko se je Bine polomil in šest mesecev ni mogel delati nič. Takrat smo začeli razmišljati, ali bomo sploh še realizirali ta projekt ali ne. Ampak on je res poln življenja in je takoj, ko se je poškodoval, že delal načrte: »To bomo posneli, jaz bom dobil pokroviteljska sredstva, potem pa gremo poleti v Čile narediti, kar moramo narediti«. Sicer pa, ko potuješ po cesti, se ti vedno kaj zgodi. Pa verige, pa avto crkne. Treba je biti previden v naravi, to je glavno.

Kje ste našli smučarje in deskarje, ki nastopajo v filmu?

Domna Bizjaka in Bineta Žaloharja poznam že skoraj celo življenje, bila sta moja prijatelja že prej, ko smo snemali skupaj. Njun kolega Matevž Pristavec je prišel takoj, ko sem jaz začel snemati z njimi, Maček se je sam priključil malo kasneje – z njim je bilo kar malo hecno, spoznali smo se na surfanju, vedeli smo, da je on najboljši freerider ... Jaz sem imel idejo: »Woo, ful bi bilo dobro, da bi bil še on zraven«, on je pa tudi do mene prišel kot nek prvošolček in dejal: »Jaz sem tudi zelo dober border, bi lahko pomagal zraven ...«. Tako da sva imela isto idejo, ampak z nekaj zadržki (smeh). Glede ostalih smo poskusili izbrati tiste, ki so najboljši v Sloveniji; mlade, ki obetajo in imajo kaj pokazati.

Nekaj tujcev smo nabrali mimogrede. Mati Imbert je Binetov prijatelj in sta v isti ekipi, Thomasa Feursteina jaz poznam preko enega drugega podjetja, prek katerega sem snemal.

Si zadovoljen s končnim produktom in z zanimanjem občinstva?

Ja, zelo. Nam je bilo najbolj pomembno, da bo zanimanje in da bodo ljudje film res želeli videti. Na koncu je res bilo zanimanje, kot si ga nismo predstavljali – ljudje želijo videti to, za kar smo dve leti garali.

Kdo vse je poleg tebe in smučarjev/deskarjev zaslužen, da je bil projekt uspešno izpeljan do konca?

Cela ekipa in Katja kot fotografinja, za vse, pri čemer je pomagala, trije snemalci Matej Gostinčar, Luka Stanovnik in Jure Niedorfer za prispevanje posnetkov, pomoč pri snemanju in dobrodošle komentarje ter Gill Esku, ki je pomagal narediti vse, kar je povezano z zvokom. Poleg tega pa seveda še vsi pokrovitelji.

Kakšne projekte načrtuješ v prihodnje?

Trenutno zbiramo sredstva za še en Untouched project, radi bi naredili serijo tovrstnih projektov, imamo veliko idej, ki bi jih radi realizirali, je pa to odvisno od sredstev in zime. Sicer se pa jaz ukvarjam še z drugimi projekti, pripravil bom dokumentarni film z Galom Jakičem – smučarjem paraplegikom, ki je na vozičku, ker se je nekega jutra zbudil hrom. Ampak on kljub temu vztraja; spustil se je po Planici, rad bi šel skočit, rad bi šel smučat z Untouched projectom, bil je tudi na paraolimpijskih igrah v Vancouvru ... njegova zgodba bi znala biti zelo zanimiva. Potem nameravam narediti še en dokumentarec o slovenskem surfanju v Istri; specifična zadeva, že leta se nabira material, projekt se bo realiziral enkrat v bližnji prihodnosti.

Kakšna so poleg produkcije filmov še tvoja zanimanja, hobiji?

Ukvarjam se z vsemi športi, ki jih tudi snemam; bordam, surfam na valovih, skejtam, poleg tega pa zelo uživam v naravi in rad potujem okrog ter spoznavam nove ljudi. Je pa tudi fino kaj narediti na lokalni ravni; v Trainstation Squatu bomo pod streho uredili nekaj za skejtarje, druge stvari se pa še razvijajo.

Maja Šter

Miha Horvat (naslovna) in Katja Pokorn

Oklestimo študente!

Tako nekako bi se dalo opisati vladno politiko do visokošolskih in študentskih zadev: ne gre le za nenadne zahteve po zmanjšanju števila študijskih mest v družboslovnih smereh in fakultetah, ampak tudi širše reforme štipendiranja, dodatkov za prevoze, bivanje in prehrano. Vsi ukrepi klestijo, ni pa zaznati kakršne koli dolgoročne strategije – vsaj poteze različnih vlad v zadnjih nekaj letih je ne kažejo. Razen če je strategija varčevanja naslednja: v nedogled zmanjšujemo stroške na vseh področjih, dokler nismo vsi goli in bos.

V zadnjem letu so se največje spremembe zgodile na področju štipendiranja. **Dodatek za prevoz** pri štipendijah, ki je pomnil sorazmerno velik del končnega zneska, je bil ukinjen in zamenjan s subvencioniranim prevozom po dokaj nizkih cenah. Te so se dvignile že takoj v začetku letošnjega leta, za kar je vlada okrivila sindikate in njihovo pobudo za referendum o izvrševanju proračuna, čeprav se je o dvigu govorilo že pred tem. Vlada je po umiku pobude za referendum sicer obljubila, da dolgoročnega dviga ne bo, cene pa so vseeno ostale višje le v januarju. Po burnih odzivih študentskih organizacij, ki so napovedale protest pred državnim zborom, je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor predvidelo »ustrezno kompenzacijo na račun višjih cen, ki bodo veljale v mesecu januarju«. Na kakšen način bodo to v prihodnjih mesecih zagotovili, v dopisu Študentski organizaciji Slovenije še ni jasneje opredeljeno.

Pri štipendijah pa je študente in dijake pričakalo še nekaj presenečenj. Najbrž največje izmed njih so nova pravila glede **dodatka za bivanje** – torej za tiste štipendiste, ki med študijem ne bivajo v kraju stalnega prebivališča. Do zdaj vlogi ni bilo potrebno prilagati potrdila o začasnem prebivališču, saj zakon zelo pomanjkljivo opredeljuje to področje. Brez spremembe zakonodaje pa je to letos prvič postalo potrebno, kar je bilo objavljeno le na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ne pa tudi v Javnem pozivu za Zoisove štipendije. Ob tem se je spremenil tudi rok za ureditev začasnega prebivališča – to je bil 1. oktober, medtem ko je Javni sklad za štipendije navajal rok, enak zadnjemu roku za oddajo vloge: 10. oktober. Zaradi teh pravnih, formalnih in zdravorazumskih nejasnosti so nekateri ostali brez dodatka za bivanje, ki znaša približno 85 evrov na mesec, kar zdaj s pomočjo Urada varuha človekovih pravic skuša urejati Zveza študentskih klubov Škis.

Ena izmed najbolj očitnih in za nekatere študente trenutno najbolj perečih težav pa so **zamude pri ugotavljanju, ali je posameznik upravičen do Zoisove štipendije ali ne**. Medtem ko je večina dijakov odločbe že dobila, pa bodo študenti, ki so bili v 2011/2012 že vpisani na študij in študenti, ki uveljavljajo nadaljnje prejetje štipendije, odločbe

po zagotovitvi Javnega sklada dobili šele v »začetnih mesecih leta 2013«, kar v praksi pomeni, da bodo nakazila dobili šele marca ali aprila. Takrat bodo sicer izplačani vsi zneski za nazaj, ampak do takrat so študenti praktično brez dohodkov, če jih ne podpirajo starši ali če ne delajo. Na Javnem skladu pravijo, da so zamude zasluga tudi pozno sprejetega zakona o prevozih v cestnem prometu (ki opredeljuje subvencije za prevoze), zaradi katerega do 20. avgusta niso mogli odločiti o vlogah za Zoisove štipendije. Vse to sili študente k delu, da si lahko pokrijejo stroške študija – točno nasprotno od tistega, kar naj bi štipendije zagotavljale: osnovno finančno varnost, da se lahko posameznik popolnoma posveti študiju.

Štipendije, subvencionirani prevozi, bivanje, prehrana in drugo niso le luksuz študentov, ki se napajajo iz državnih jasl. So sestavni del javnega šolstva – to mora biti po definiciji dostopno vsem, da si lahko zasluži oznako javno.

Vse to, torej štipendije, subvencionirani prevozi, bivanje, prehrana in drugo, niso le luksuz študentov, ki se napajajo iz državnih jasl. So sestavni del javnega šolstva – to mora biti po definiciji dostopno vsem, da si lahko zasluži oznako javno. Pri tem ne gre le za šolnine, tudi zgoraj omenjene subvencije marsikomu omogočajo študij, ki si ga drugače ne bi mogel privoščiti. Ta (in tudi prejšnje vlade) pa kažejo v osnovi napačno razumevanje visokega in srednjega šolstva: študij in študenti za državo niso strošek, ampak dolgoročna investicija, ki bo v prihodnosti pokazala rezultate. Če bo ta možnost sploh obstajala.

Jan Grilc

Alternativne karijerne poti mladih Inovativno proti krizi

Pogosto slišimo pritoževanja starejše generacije o tem, da je današnja mladina pasivna, brez ambicij in nepripravljena na trdo delo. Sočasno s strani mladih odmevajo negodovanja o tem, kako težko si je v času krize načrtovati visoke ambicije, saj so možnosti zaposlitve mizerne, kakovostna izobrazba pa si je z nižanjem študentskih bonitet, predvsem štipendij, in grožnjami o uvedbi šolnin zradirala status samoumevnosti. Možnosti za izboljšanje položaja mladih izprašujemo s tremi inovativnimi Kranjčani.

Dokončana univerzitetna izobrazba že dolgo ne zagotavlja delovnega mesta, delovne izkušnje ob odsotnosti potrebnega izobraževalnega papirja pa prav tako niso zadostne. Ob pomanjkanju delovnih mest in vse bolj praznih denarnicah je zato pomembno premišljeno lovljenje ravnotežja med izobrazbo in nabiranjem delovnih referenc. Čeprav delo preko študentske napotnice kriči kot očitna izbira, ta možnost še zdaleč ni edini način za zagotavljanje potrebnih finančnih prilivov in zbiranje dobrodošlih referenc za neusmiljen lov za službo.

Podjetni študentje

Čeprav direktorska funkcija zveni skrajno nedosegljivo, je mladim dostopna le z nekaj podpisanimi papirji ... in predvsem dobro idejo. Medtem ko lahko vsaka polnoletna oseba registira samostojno podjetje, je študentom dosegljiva privlačnejša oblika podjetništva – študentski s. p. **Študentska verzija s. p.–ja študentom ponuja ohranitev študentskega statusa, hkrati pa mladim podjetnikom omogoča grajenje pokojninske sheme.** Seveda tovrstna dejavnost zahteva mesečno plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje ter dopolnilno zdravstveno zavarovanje. V primeru, da je direktor redni študent, so ti prispevki nižji kot v običajnih s. p.-jih. Zaradi občutno manjših prispevkov pa so skromnejše tudi ugodnosti; študentom ne teče delovna doba, hkrati pa izgubijo številne bonitete – vse od pravice bivanja v študentskem domu, štipendij, subvencionirane prehrane in statusa vzdrževanega člana.

Žiga Krek med peko spiralkov

»Plačevati moraš prispevke, medtem ko ti ne teče delovna doba, a je vseeno dobro, ker zbiraš kapital za naprej in poskusiš nekaj novega,« koncept študentskega podjetništva povzame **Žiga Krek**, študent Fakultete za organizacijske vede v Kranju in študentski podjetnik. Lansko leto je registriral podjetje, ki se ukvarja s spiralki – peko krompirja na poseben način. Ko je dobil idejo o izvorni pripravi hrane, je vedel, da bo koncept zaživel na slovenskem tržišču. Po prvih mesecih delovanja se njegova vizija potrjuje v praksi. Žiga je prepričan, da »imamo mladi dostikrat zelo dobre ideje, ne pa kapitala.« Zato vidi študentski s. p. kot odlično priložnost za inovativne študente z iskrivimi idejami in predvsem dovolj poguma.

Ustvarjalno ustvarjanje kariere

Mlada umetnica **Maruša Štibelj** se je pred morebitnim odprtjem podjetja odločila za vmesni korak – registracijo tako imenovanega **osebnega dopolnilnega dela.** »Za to rešitev sem se odločila, ker se mi zdi najlažji način za začetek, saj ponuja možnost, da spoznaš trg in povpraševanje,« razlaga umetnica, ki v zadnjem letu ustvarja pod vse bolj uveljavljeno blagovno znamko KICjeRAJ. Tako kot Maruša, osebno dopolnilno delo v veliko primerih izkoriščajo prav mladi umetniki in umetnice, ki se odločijo za profesionaliziranje svojih priložnostnih dejavnosti. Svoje umetniške težnje tako sproščajo vprid svojemu tekočemu računu.

Čeprav je opisana pravna rešitev najcenejša in najlažja opcija za trženje lastnih izdelkov, pot do zaslужka seveda ni enostavna. **Podobno kot pri študentskem podjetništvu so za uspeh ključni odlična ideja, izstopajoče spretnosti in osebna angažiranost.** Maruša tako redno sodeluje na številnih umetniških trgih, svoje dejavnosti predstavlja preko spletnih kanalov in se pridružuje številnim umetniškim projektom po vsej državi. Maruša vidi ta način dela kot pot do zaslужka, vendar dodaja, da je že v osnovi »osebno dopolnilno delo omejeno s količino zaslужka.« Pravi, da tako njej predstavlja »bolj obstranski priliv denarja« in da gre v njenem primeru, vsaj zaenkrat, bolj za potešitev lastne ustvarjalne sile in grajenje prepoznavnosti pred morebitno profesionalno kariero na tem področju.

S trebuhom za kruhom

Čeprav kriza utripa po večjem delu evropskega kontinenta, so delovne možnosti na slovenskem tržišču slabše od pogojev v nekaterih tujih državah z večjim in bogatejšim trgom. Tako se

Maruša Štibelj se je odločila za osebno dopolnilno delo.

več mladih odloča za selitev v tujino. Medtem ko imigracijam pogosto botruje študij v tujini ali delo za daljše obdobje, se mladi odločajo tudi za sezonske skoke preko domačih meja. Slednji ne ponujajo zgolj boljšega zaslужka, temveč poletno delo kombinirajo s svojevrstnimi življenjskimi izkušnjami. Za sezonsko delo v tujini se je odločila tudi **Živa Zupan** in se tako za dobre štiri mesece preselila v grško Kefalonijo, kjer je delala v gostinstvu. Pravi, da se je za sezonsko delo izven slovenskih meja odločila iz povsem enostavnega razloga: »V Sloveniji nisem našla primerne dela, hkrati pa sem si želela nove izkušnje v življenju.«

Prednost intenzivnega kratkoročnega dela v tujini je po mnenju Žive predvsem v občutno višjem plačilu, ki so ga v njenem primeru prinesle bolj radodarne napolitnine. Poleg tega izpostavlja tudi spoznavanje novih ljudi in velik korak k samostojnosti. »Med življenjem v tujini vidiš, kako funkcioniraš brez pomoči družine in prijateljev,« je prepričana. Čeprav je Živa poletje

preživela na idilični počitniški destinaciji, poudarja, da delo v tujini niso brezskrbne počitnice. Sama se je na primer soočila s primeri izkoriščanja s strani delodajalca, raznimi prepovedmi, ki so prišle s stanovanjem v objektu družinske restavracije ter drugačno miselnostjo Grkov, ki ji je bila dnevno izpostavljena med svojim delom.

Čeprav prisotnost finančne krize znatno otežuje delovno-studijske pogoje mladih, se pestrost možnosti za dodatne zaslужke, izkušnje in zaposlitvene priložnosti povečuje. Z manjšim odstopom od klasičnega scenarija, ki vključuje vpis na visokošolsko ustanovo, občasno študentsko delo in kasnejšo zaposlitev, lahko karijerne poti mladih tako zlahka zaobidejo trk s krizo in vodijo do privlačnih kariernih izkušenj.

Sarah Majc in Pina Sadar

Jan Košiček, Ekke Vasli

**EDINI TEDEN V LETU,
KI TRAJA 9 DNI**

KRANJ | 10.–18. MAJ

Čigav biftek je najboljši?

Biftek je ena tistih jedi, ki si jo vsi, ki nam je ta jed všeč, z veseljem privoščimo v zimskih dneh. Tatarski biftek je sicer narejen iz govejega mesa najboljše kakovosti (priporočajo pljučno pečenko), ki mu zmletemu dodajamo čebulo, kumarice, gorčico in različne začimbe, odvisno od tega, kakšen biftek želimo jesti. Mi se s pripravo biftka nismo ukvarjali, smo pa preizkusili biftke iz kranjskih mesarij Kalan, Snedic, Arvaj, Čadež in Gregorc. Ocenjevanje smo razdelili na tri kategorije: okus, tekstura ter izgled in vonj. Kot zadnjo kategorijo smo dodali še ceno biftka na kilogram. Najcenejši biftek je dobil oceno 5, najdražji pa 1. Strinjali smo se, da je pri tatarskem biftku daleč najpomembnejši okus, ki je končni oceni prinesel 70 %. Ostale kategorije so h končni oceni doprinesle ostalih 30 % (tekstura 10 %, izgled in vonj 10 % ter cena 10 %)

Mesarija Kalan

cena: 16,90 €/kg

Začeli smo z biftkom iz Mesarije Kalan iz Stražišča pri Kranju, ki je letvico postavil zelo visoko. Množica preizkuševalcev je **pohvalila predvsem okus**, ki ga v mesariji oglašujejo kot "okus po domačem", z redkimi izjemami nam je bilo všeč predvsem to, da je bil biftek **rahlo pikanten**. Tudi tekstura je bila lepa, biftek se je **lepo namazal na kruh**. Novinarka je ob navdušenju nad biftkom dejala, da je prav **zagotovo narejen s srcem**. Kalanov biftek je bil odličen in s svojimi atributi je napovedoval, da ga bo v tej bitki težko premagati.

Mesarija Čadež

cena: 16,90 €/kg

Nadaljevali smo s tatarskim biftkom Mesarije Čadež, ki se ponša s sloganom "Za prste obliznti!" Preizkuševalci smo se strinjali, da je žal Čadežev biftek naletel na izjemno visoko oviro, na biftek Mesarije Kalan. Biftek je bil sicer okusen, a v primerjavi s Kalanovim **nekoliko povprečen**. Razočarala nas je tekstura, saj se je biftek **težko mazal**, vonj pa je potegnil kar na olive. Slišati je bilo tudi pripombe, da biftek izgleda kot ajvar in da je na **različnih koncih različnih barv**. Celoten vtis je kazal, da se bo Mesarija Čadež v končnem seštevku odrezala povprečno.

Mesarija Gregorc

cena: 14,70 €/kg

Tatarski biftek Mesarije Gregorc z Mlake pri Kranju nas je že v začetku negativno presenetil, saj je bila **embalaža zelo neprofesionalna** (biftko namreč nismo dobili v lončku, temveč le v polivinilu). Prvi vtis glede izgleda samega biftka je bil povprečen, razočarani smo bili predvsem nad teksturo, saj se je biftek **izredno težko mazal**. Tako izgled kot tekstura sta dajala vtis, da je biftek sumljivo **podoben surovi masi za čevapčiče**. Okus je splošno oceno nekoliko popravil, saj je bil biftek **dokaj okusen**, večina preizkuševalcev je poudarila le, da bi lahko bil nekoliko bolj začinjen.

Mesarija Arvaj

cena: 16 €/kg

Za razliko od biftka Mesarije Gregorc, ki je bil na vrsti ravno pred Arvajem, nas je slednji pozitivno presenetil z **lično embalažo**. V celoti je bil prvi vtis zelo pozitiven, saj je biftek **dobrega vonja**, v redu izgleda (čprav se je vmes znašla tudi kakšna pripomba, da je videti preveč rdeče barve), **lepo pa se je tudi mazal**. Ocene kažejo, da je bil preizkuševalcem izredno **všeč tudi okus biftka**, saj so primerljive s tistimi, ki jih je za okus dobil Kalanov biftek, ki je do tistega trenutka najbolj navdušil Zapikove novinarje. Večinoma smo se glede okusa kar strinjali, padla je le ena pripomba, da je biftek podoben pašteti z veliko paprike. Lahko potrdimo le, da je bil primerno papriciran, kar se vidi tudi v oceni okusa.

Mesarija Snedic

cena: 12 €/kg

Kot zadnji je na vrsto prišel tatarski biftek Mesarije Snedic, ki je vsaj za nekaj preizkuševalcev pred začetkom veljal za velikega favorita, a je v tekmi z odličnima biftkoma mesarij Kalan in Arvaj popolnoma pogorel. Spet smo doživeli **razočaranje z embalažo**, saj biftka nismo dobili v lončku, ampak podobno kot pri Mesariji Gregorc samo v polivinilu. Kmalu je sledilo novo negativno presenečenje, saj je bil biftek bolj **podoben kakšnemu namazu s papriko kot dejanskemu biftku**. Bil je **preveč oranžne barve** in mnogo nas je ob tem dobilo asociacijo na sataraš. Res je, da se je **mazal z izjemno lahkoto**, a prav ta lahkotnost pri mazanju v kombinaciji z okusom kaže, da je bil biftek sumljivo podoben kakšni pašteti z okusom paprike.

	KALAN	ČADEŽ	GREGORC	ARVAJ	SNEDIC
okus	4,25	2,95	3,74	3,87	2,89
tekstura	4,13	3,19	3,3	4,09	2,85
izgled in vonj	4,19	2,79	3,4	3,55	2,25
cena	2	2	4	3	5
cena (€)	16,9	16,9	14,7	16	12
SKUPAJ	4,01	2,86	3,69	3,77	3,03

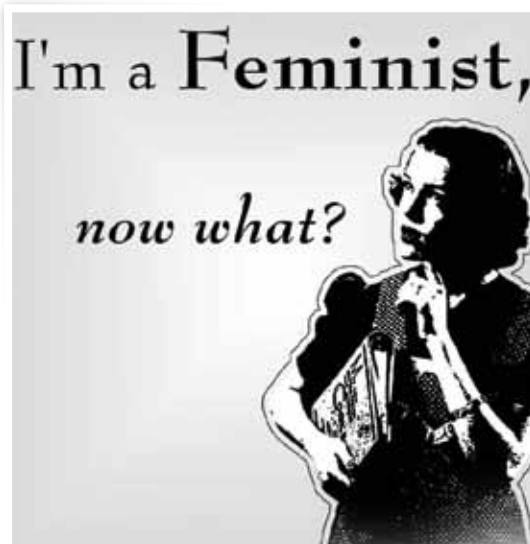
Po temeljiti analizi rezultatov preizkušanja smo prišli do naslednjih rezultatov: na zadnje mesto se je presenetljivo, a predvsem zaradi slabega razmerja med okusom in ceno (slabe ocene za okus, a najdražji biftek), uvrstila Mesarija Čadež. Pričakovano nizko, sicer na predzadnje mesto, se je uvrstil biftek Mesarije Snedic, čemur je botrovalo mnogo stvari. Pred zadnjim mestom ga je obvarovala le nizka cena. Na najnižjo stopničko zmagovalnega odra se je povzpela **biftek Mesarije Gregorc**, kljub nekoliko sumljivem izgledu in teksturi. Uvrstitev v sredino lestvice

mu je prinesel dober okus. Tik pod vrh smo uvrstili **biftek Mesarije Arvaj**, ki je navdušil z okusom, vonjem in embalažo. A vse to se ne more meriti z zmagovalcem. Tatarski **biftek Mesarije Kalan** je tokratno preizkušnjo dobil z velikim naskokom, saj je navdušil tako z okusom (bil je vrhunsko začinjen), kot tudi z vsemi ostalimi atributi. Nič čudnega torej, da ga je na preizkušanju tudi najhitreje zmanjkalo.

Ženske proti ženskam

Joan Smith; The Guardian

Nekatere ženske ne želijo postati škofinje, tega položaja pa ne privoščijo niti drugim ženskam. Tako vsaj kažejo rezultati glasovanja o predlogu posvečevanja žensk v škofinje v Veliki Britaniji v začetku novembra preteklega leta. Skoraj polovico glasov proti v laični skupini sinode britanske anglikanske cerkve, ki je sicer sestavljena še iz škofovske in duhovniške, so dale ženske, večinoma konservativne evangeličanke. Podporo pa jim je s podpisom peticije izrazilo še več kot 2000 drugih žensk.

teh »prvih damah«, ki se vplivu in moči raje približajo, kot pa da bi si ju ustvarile same. Tipičen primer ženske, ki je okusila materialne prednosti takšnega zblizanja, je gotovo Carla Bruni-Sarkozy – to dobro odraža tudi njena izjava, da ženske ne potrebujejo feminizma.

Te ženske so prišle, kamor koli že – gotovo pa ne na slabo – ne da bi pri tem dvigale preveč prahu in zato tudi niso preveč navdušene nad ženskami, ki pod vprašaj postavljajo status quo. **Identifikacija z moškimi** je tradicionalni način, s katerim ženske v patriarhalni družbi poskušajo pridobiti moč, vendar pa ravno tiste, ki pristanejo na to, z moškimi delijo nazadnjaško mnenje o nežnejšem spolu. Za konservativno pripadnico anglikanske cerkve je podoba energičnih, družbenokritičnih žensk, ki prevzemajo oblast, naravnost zastrašujoča in glas proti se zdi edina možna izbira. Tradicionalna ženska se na vsak način želi izogniti obtožbi, da so njena dejanja izzivalna, pa čeprav bi bilo sprejemanje moške nadvlade zanj na dolgi rok uničujoče.

Pojav, ko ženske volijo proti ženskam, pravzaprav ni nov. Pred prvo svetovno vojno je grožnja sufražetkam, da **bodo izgubile vso ženstvenost**, nekatere ženske tako prestrašila, da so se pridružile Anti-Suffrage League, združenju, ki ni podpiralo boja za žensko volilno pravico.

Ustanoviteljica zgoraj omenjenega združenja Humphry Ward nam je pravzaprav lahko v svarilo. V svojem boju je šla tako daleč, da je sinu Arnoldu priskrbela mesto poslanca konservativne stranke, da bi ta lahko glasoval proti spremembam volilne zakonodaje. Wardova je tako močno ponotranjila moško razumevanje moči, da ni več razlikovala med željo **po enakosti med spoloma in željo, da bi kar postala moški**. Podobna zadrega se verjetno skriva za nedavnim rezultatom glasovanja o ženski škofovski pravici; vsaj v laičnem delu sinode, katere člani se bojijo, da bi ženske izgubile svojo ženstvenost, če bi lahko postale škofinje.

Andrea Dworkin v svoji knjigi dokazuje, da se nekatere ženske sprijaznijo z moško nadvlado, da bi se tako zaščitile pred nasiljem. Vendar ženske v delovanju proti njihovim dolgoročnim interesom ne sili le strah pred nasiljem. Tu je še vprašanje statusa in družbenega odobranja. Ali kot je zažgolela bivša prva dama Francije: »Niti najmanj, da bi bila aktivna feministka.«

Kristina Pahor de Maiti

Ob tem se nam hitro zastavi vprašanje, **zakaj ženske aktivno nasprotujejo spremembam, ki bi jim bile v korist?** Nedavna odločitev generalne sinode britanske anglikanske cerkve se zdi v nasprotju s tokom zgodovine. Ta namreč kaže, da se ženske vedno bolj odločajo za politike, ki poudarjajo enakost. Nazadnjaška stališča glede splava in kontracepcije so se v začetku lanske jeseni v ZDA izkazala za preživeta, prav tako zadnje mnenjske raziskave na Otoku kažejo, da ženske množično zapuščajo konservativce.

Ideja, da ženske na vodilnih položajih **niso v skladu z naravnim redom stvari**, zveni v 21. stoletju zelo staromodno. Presenetljivo pa ta ideja veliko ženskam žal tako v cerkvi kot v politiki sploh ni tuja. Ko je novembra lani britanski finančni minister razglasil novega guvernerja centralne britanske banke, dogodku ni prisostvovala nobena ministrca. **Finance očitno niso nekaj, s čimer bi si ženske morale beliti glavo, prav tako pa ni potrebe, da bi katera prišla škofovsko palico.**

Ni presenetljivo, da se, v tej zmedu neuresničenih obljub o enakosti, ki so jih polne različne organizacije, ženske še vedno odločajo za tradicionalne centre moči. Ustavimo se le pri vseh

Turno smučanje – v objemu neokrjnene narave

Ste naveličani gneče na žičnici, monotonih smučišč in hrupa ob smučanju? Teh skrbi zagotovo nimajo privrženci turnega smučanja. Smučanje po sveže zapadlem snegu v objemu neokrjnene narave in družbi prijateljev ti ob lepem vremenu nudi nepozabno doživetje, zato se dandanes vse več ljudi poda s smučmi v gore.

Vsaka stvar ima kakšno slabost in tudi turno smučanje ni izjema. Prva težava se pojavi pri nakupu opreme, za katero ne moremo trditi, da je prav poceni. Za brezskrbno turno smučanje namreč potrebujemo **smučarske čevlje** in **smuč** za turno smučanje

ter **kože za hojo v hrib**. Seveda ne smemo spregledati tudi obvezne opreme za osebno varnost, ki jo poleg lopate in **čelade** sestavljata tudi **lavinska žolna** in **sonda**. Slednji v primeru plazu reševalcem pomagata najti lokacijo ponesrečenca ter ugotoviti, kako globoko je zakopan. Vsa ta nova oprema verjetno ni za vsak žep, zato se lahko za začetek preizkusite z rabljeno, ki jo je zaradi priljubljenosti tega športa pri nas na sejmih in spletnih oglaših vse več. V tem športu se lahko preizkusite zelo poceni, saj v Sloveniji nekaj trgovin turno opremo tudi izposoja in če vas bo šport navdušil, lahko začnete razmišljati o lastni opremi. Turno opremo si lahko v določenih prodajalnah športne opreme **izposodite že za slabih 12 evrov**.

Veliko manjša težava je najti **pravo turno smučišče**, saj je v Sloveniji možnosti za turno smuko na pretek. Najbolj priljubljene destinacije turnih smučarjev pri nas so **Kanjevec, Viševnik, Begunjska in okolica Doline Triglavskih jezer**, za začetnike pa je bolje, da se najprej odpravijo tja, kjer se počutijo najbolj varno. V Sloveniji je registriranih več kot 100 turnosmučarskih smeri in ob vseh danostih, ki jih naša majhna dežela premore, ne čudi, da je na sončni strani Alp zraslo nekaj svetovno znanih turnih smučarjev. Najbolj znan ekstremist je gotovo Davo Karničar, ki je na prelomu tisočletja prvi smučal s strehe sveta Mount Everesta, s smučmi pa je odrezal skalpe

že vsem najvišjim vrhovom sedmih celin. Danes vodi šolo gorništa in smučanja na Jezerkem.

Jezerko je gotovo srce turnega smučanja v Sloveniji. S tega gorenjskega kraja prihaja tudi vrhunska mlada turna smučarka **Anja Stenovec**. Dijakinja Gimnazije Kranj nam je zaupala, kako je začela s tem športom, ki zna biti tudi nevaren: »Na turne smuč

sem prvič stopila pred štirimi leti, ko so me prijatelji končno prepričali, naj združim trmo za hojo v klanec ter znanje alpskega smučanja. Najprej se je bilo treba spopasti z nasprotovanjem staršev in njihovim mišljenjem, da je ta šport izredno nevaren. **Res je, da na turne smučarje nenehno prežijo nevarnosti, na katere žal nimamo vpliva, vendar pa vedno storimo vse, kar je v naših močeh, da je turna smuka čim varnejša.**«

Za varnost lahko poskrbite tudi z zgoraj naštetimi opremo, sploh pa s previdnostjo in izbiro smeri smuka. Precenjevanje svojih sposobnosti lahko drago plačate. Priporočljivo je tudi, da na svoje izlete vedno s seboj vzamete prijatelja, ki bo poleg varnejših tur poskrbel tudi za dobro voljo in lažji korak. Poleg prijateljev pa je najboljša motivacija uživaški spust in krasen razgled, kot pravi Anja: »**Pri tem športu mi je po osvojenem cilju najljubši uživaški spust po sveže zapadlem pršiču ... To se mi zdi namreč kot neka nagrada oz. poplačilo za vse kaplje znoja, ki pritečejo v času vzpona. Vsakič pa tudi narava poskrbi za bogato poplačilo s prekrasnimi razgledi na pobeljena pobočja, ki vedno znova motivirajo za iskanje nove pustolovščine.**«

Čeprav na turne smuč

Aljaž Ferencek – kranjski Robin Hood

V Sloveniji je lokostrelstvo zagotovo premalo poznan in gledan šport. Čeprav ob njegovi omembi najprej pomislimo na akcijske srednjeveške junake tipa Robin Hood, je lokostrelstvo nadvse umirjena in predvsem natančna veščina. Kranjčan Aljaž Ferencek je eden izmed biserov slovenskega lokostrelstva. Ne cveti pa samo v tem športu, saj je 19-letni dijak Gimnazije Franceta Prešerna pravi multitalent: je tudi član Akademskega pevskega zbora Franceta Prešerna, igra različne inštrumente, kreira spletne strani ter nastopa v impro ligi.

stvu pa je psihična pripravljenost, zato je na tem področju dobil pomoč znanega slovenskega športnega psihologa dr. Mateja Tušaka.

Tako kot pri vsakem športu je tudi pri lokostrelstvu velika možnost telesnih poškodb. Aljaž je imel že večkrat vneto in operirano ramo. Pri vseh profesionalnih lokostrelcih je velika verjetnost poškodb večjih mišičnih skupin, ki delujejo pri tem športu. Največ poškodb se zgodi mišicam ramenskega obroča in hrbtnim mišicam. Tako kot pri vsakem profesionalnem ukvarjanju s športom lahko odneseš določene deformacije, prednjačijo poškodovana ramena in krivi prsti.

Aljažu je tudi **uspeh tako imenovani »Robin Hood«** s sedemdesetih metrov. Robin Hood se imenuje strel, ko z **eno puščico zadeneš in razpoloviš drugo puščico, ki je že zapličena v tarči.** »Najprej sem se razjezil, saj sem uničil dve puščici za 30 €. Malo kasneje, ko pa sem se zavedel, kaj sem storil, sem postal zelo ponosen,« komentira Aljaž.

Aljaž si je trenutno vzel premor kot tekmovalca, da bi lahko nadaljeval šolanje. Kljub temu pa ostaja mentor mladim športnikom, ki jih uči in trenira ter želi spraviti v reprezentanco in na svetovna prvenstva. Njegove želje so nastopiti na Olimpijskih igrah in sprejem na fakulteto. Upajmo, da bomo lahko nekoč zanj navijali in s ponosom v srcu opazovali njegov nastop in prejemanje medalje na olimpijskih igrah.

Žiga Žerovnik
 osebni arhiv Aljaža Ferenceka

Lokostrelstvo je olimpijski šport že od leta 1972, cilj pa je za deti s puščico v sredino tarče. Osnovna oprema je lok z različnimi dodatki, ki so odvisni od vrste loka in namena, mednje pa uvrščamo **tok za puščice, puščice, zaščito in zanko.** Naš vrhunski športnik se je za lokostrelstvo navdušil že v otroštvu: ob izletih v gozd, izdelavi lesenih lokov in streljanju z njim. Svojo kariero je začel leta 2004 v Šenčurju, kasneje pa prestopil v Lokostrelski klub Kranj, kjer je še danes. Do sedaj je osvojil že **prek 90 medalj**, osvojil 2. mesto v srednjem evropskem pokalu, bil med prvimi tremi v slovenskem pokalu in pokalu FETA. Leta 2008 je bil izbran za Olimpijske igre v Londonu, vendar je nato v finalnih eliminacijah izpadel. Bil je tudi slovenski reprezentant ter v štirojčku, ki je bil 1. v skupnem seštevku.

Aljažu je tudi uspeh tako imenovani »Robin Hood« s 70 metrov. Robin Hood se imenuje strel, ko z eno puščico zadeneš in razpoloviš drugo puščico, ki je že zapličena v tarči.

Treningi pri lokostrelstvu so različni glede na del sezone. Poletje je osredotočeno na streljanje z lokom, vaje so po 4 ure na dan, pet- do šestkrat na teden. V zimskem delu so na vrsti treningi za moč, tehniko in fitness. **Najbolj pomembna stvar v lokostrel-**

Kranj z novo gimnazijo in šolskim centrom

Z novim letom se je v kranjskih strokovnih šolah spremenilo marsikaj. Decembra je namreč vlada potrdila sklepa o izločitvi organizacijske enote Gimnazija iz ESIC Kranj v samostojni zavod Gimnazija Franceta Prešerna in o združitvi ESIC Kranj s Tehniškim šolskim centrom Kranj v nov Šolski center.

Za nekaj več informacij smo se obrnili na **Jožeta Drenovca**, nekdanjega direktorja Tehniškega šolskega centra Kranj in trenutnega vršilca dolžnosti ravnatelja Šolskega centra Kranj: »Odločitev, o kateri govorimo, je stara približno pol leta in je bila sprejeta s strani Ministrstva za kulturo in šport zaradi varčevanja. Na ta način se je oblikoval nov Šolski center Kranj, v katerega so vključene vse enote Tehniškega šolskega centra Kranj, to je strokovna gimnazija, strokovna in poklicna šola, višja strokovna šola ter izobraževanje odraslih. Poleg tega se v to enoto vključijo še vse enote ESIC-a: višja, gradbena, trgovska in frizerska šola. Tako ima sedaj ta center približno **2300 dijakov in študentov** ter približno **200 zaposlenih.**«

Med zaposlenimi naj bi prišlo do še kar nekaj korenitih sprememb. Dosedanja največja sprememba je razpolovitev števila ravnateljev in direktorjev. Vlada je tudi sprejela sklep o prenehanju mandatov in funkcij dosedanjih vodstvenih delavcev omenjenih enot. Za vršilca dolžnosti ravnatelja Šolskega centra Kranj so izbrali nekdanjega direktorja Tehniškega šolskega centra Kranj **Jožeta Drenovca**. Za vršilko dolžnosti ravnateljice Gimnazije Franceta Prešerna je bila izbrana Mirjam Bizjak. Za ravnateljico srednje šole za elektrotehniko in računalništvo so izbrali Sašo Kocjančič, za srednjo ekonomsko, storitveno in gradbeno šolo Damjano Furlan Lazar in za višjo strokovno šolo Lidijo Grmek Zupanc.

Jože Drenovec dodaja še, da naj ne bi prišlo do odpuščanj, saj je po najboljših močeh izkoristil notranje rezerve in naredil manjša razporejanja dolžnosti zaposlenih ter da za dijake in študente kaj večjih sprememb ne bo, razen da bo na koncu šolskega leta ob prejemu spričevala namesto dosedanjega novo ime.

Bolj skeptični do združitve omenjenih šolskih centrov pa so pri kranjskem območnem odboru Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture (Sviz). Po njihovem mnenju naj bi ta reforma prinesla več negativnih kot pozitivnih sprememb. Menijo namreč, da bo prišlo do večanja normativov in standardov in posledično do odpuščanja profesorjev. Po drugi strani pa so vodstveni delavci in dijaki Gimnazije Franceta Prešerna kar navdušeni nad to spremembo. Prepričani so, da bodo s samostojnostjo povečali kakovost, prepoznavnost in identiteto svoje šole.

Mnenj dijakov o reorganizaciji šol v tem trenutku ni veliko, saj nihče nima nekih pravih informacij glede tega. Jih pa preveča strah, da bo zaradi tega postala snov še težja in še bolj nakopičena.

Žiga Žerovnik
 Oto Žan

Gimnazija ESIC je po novem Gimnazija Franceta Prešerna.

Gaza: Operacija Stebri dima

📷 Matic Zorman

Bombardiranje pogreba, ki je potekal v najvišje ležečem območju Gaze, je bila zadnje stopnjevanje dogajanja pred začetkom 8-dnevne vojne med Gazo in izraelsko vojsko.

Avto Ahmada Jabaryja, poveljnika vojaških čet "Izzedin Al-Qassam", po atentatu, ki ga je izvedla izraelska vojska. Takoj po odpravi poveljnika je Izrael pričel z bombardiranjem celotne Gaze.

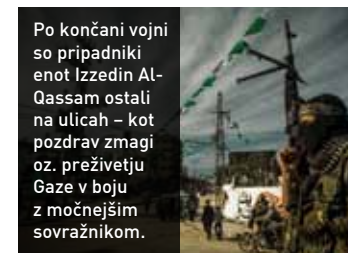
Med dostavljanjem mrtvih in ranjencev so čistilci v bolnišnici Shifa morali sproti splakovati kri s tal hodnika.

Militantne skupine v Gazi so se prvič združile v eno proti izraelskim napadom. Na sliki pripadnik skupine Al-Nasser Salahadin.

Zdravnica s svetilko na mobitelu preverja zenice ranjenca, zaradi pomanjkanja zdravniškega osebja so bili vpoklicani mednarodni zdravniki.

Po končani vojni so pripadniki enot Izzedin Al-Qassam ostali na ulicah – kot pozdrav zmagi oz. preživetju Gaze v boju z močnejšim sovražnikom.

Sestra 13-letnega Hamida drži nogometno žogo ob dresu, ki ga je nosil med igranjem nogometa na ulici. Takrat je bil ubit v helikopterskem napadu.

Triletni Shahed se kot posledica materine bolezni med nosečnostjo zaradi vdihavanja fosforja koža spreminja v vosek.

Yahya je v bombardiranju izgubil oči, ne pa tudi vere v novo življenje. Kljub slepoti je postal učitelj matematike.

Vojna se je končala s premirjem, a preživeli so ostali doživljenjsko fizično prizadeti – z amputacijami okončin ali izgubo čutil.

Janez Trelc

Na prepihu treh kultur

Janez Trelc živi razpet med tremi kulturami. Svoje otroštvo in zgodnja najstniška leta je preživel v Zimbabveju, kjer se je rodil slovenskemu očetu in etnično indijski domačinki. Kasneje je eksotično sceno južnoafriških savan zamenjal za gorenjsko visokogorje in se z družino preselil v Radovljico, kjer danes zaključuje Srednjo gostinsko in turistično šolo.

Prek ekvatorja v Radovljico

Moj oče je šel v Zimbabve na počitnice; vsaj tako je bilo sprva mišljeno, svojo predzgodbo povzema Janez Trelc. "Njegov stric je takrat že živel tam, saj je v Zimbabveju vodil svoje podjetje." Počitnice so se podaljšale ter se zaključile z delovno knjižico v stričevem podjetju in novim življenjem. Del slednjega je kmalu postal tudi Janez.

Janezova mati prihaja iz zimbabvejske indijske manjšine, kar je botrovalo temu, da sta Janez in njegova sestra obiskovala indijsko zasebno šolo. Čeprav se je Janez razlikoval od večinskega prebivalstva dvanajstmilijonske države, se v svojem okolju nikoli ni počutil drugačnega. "Šola je bila resda indijska, vendar smo bili vsi različni," poudarja Janez, ki si je šolske klopi delil z Zimbabvejci, Portugalci, Indijci in učenci iz drugih svetovnih držav. Barvito sliko prebivalstva je izrisalo dobro stoletje evropskih in azijskih apetitov, ki jih je spodbujalo naravno bogastvo jugovzhodnega koščka afriškega kontinenta.

A evropsko zanimanje za Zimbabve ni prineslo zgolj dobrodošlega mešanja prebivalstva, temveč tudi rasno nasilje med belsko in črnsko populacijo. Ob prelomu tisočletja je predsednik Mugabe izdal odlok o nasilni razlastitvi belopolnih lastnikov zemlje, kar je vodilo v dolgotrajno in kruto politično nasilje v državi, o katerem smo brali tudi v slovenskih časopisih. "Zame nikoli ni bilo nevarnosti, vedno sem se počutil povsem varnega," se zaostrenega političnega obdobja spominja Janez. "Za moje starše pa je bilo veliko bolj zaguljeno. Moj oče, ki je belec, je imel podjetje, zato je imel na eni točki veliko težav," dodaja. Tako so se pred šestimi leti odločili za selitev v očetovo domovino, natančneje v Radovljico.

Prvič na slovenskih tleh

"Oče nam je že v Zimbabveju večkrat razlagal o Sloveniji in slovenski kulturi," pravi Janez, ki je od očeta prevzel tudi klono slovensko ime. A ko je prvič stal na slovenskih tleh, se je znašel v povsem neznanem svetu. "Seveda je bil na začetku blazen šok," krstne trenutke na slovenskih tleh podoživlja Janez. Težko se je bilo privaditi na povsem drugačno kulturno-geografsko okolje in se spopadati z nenehno pozornostjo, ki jo je privlačila njihova vidna drugačnost. "Na začetku se mi je zdelo, da me ljudje gledajo, kot da sem kakšna pošast," šaljivo doda.

S sestro in mamo sprva niso govorili slovensko, vendar sta se otroka, takrat še oba osnovnošolca, hitro priučila jezika. "Učitelji in sošolci so mi veliko pomagali in mi na začetku razlagali snov

v angleščini, da sem lahko sledil pouku," se spominja Janez, ki je v pičlih dveh letih popolnoma osvojil slovenski jezik. Danes je njegovo slovensko besedišče zavidljivo bogato, tuj naglas pa je zamenjal z blago gorenjščino.

Poleg jezikovnih ovir ga je presenetil tudi drugačen način dela. "V moji prejšnji šoli nismo imeli različnih učiteljev za različne predmete," razlaga Janez. "Hkrati ni bilo sprotnege dela v smislu spraševanja in kontrolk. Ocenilo si dobil samo na koncu letu z enim večjim izpitom." Oba s sestro Kelly pa sta sistem hitro osvojila in postala dobra učenca. Janez je tako brez težav prikrmaril do mature, ki ga čaka letošnjo pomlad na Srednji gostinski in turistični šoli, kjer se je – svojim medkulturnim izkušnjam primerno – usmeril v turizem.

Janez je kriket in hokej na travi zamenjal za nogomet.

Janez s svojo mamo v Zimbabveju.

Od kriketa in hokeja na travi k nogometu

Janez je kmalu spoznal, da se poleg drugačnega šolskega sistema razlikujejo tudi zimbabvejske in slovenske prostočasne dejavnosti. V Zimbabveju je na primer treniral hokej na travi in kriket. Medtem ko se v njegovi rodni državi športni spominki iz časa britanskega kolonializma uvrščajo med najbolj priljubljene oblike športa, je v Sloveniji verjetno redkokdo, ki zna odrecitirati osnovna pravila omenjenih športov, kaj šele, da bi jih predvajali na televiziji ali poučevali v radovljiških šolah. Hokejsko palico in kriketski bat je bil Janez tako primoran zamenjati za nogometno žogo, ki jo trenutno skrajno uspešno brca v 2. gorenjski ligi za člansko ekipo Nogometnega kluba Bled.

Pravi, da ima šport veliko vlogo v zimbabvejskem vsakdanu mladih, saj predstavlja osrednjo obliko druženja. Čeprav je bil pred odhodom v Slovenijo Janez še premlad za nočno življenje, je prepričan, da razgibanost večernega družabnega življenja mladih ni primerljiva s slovensko. "Za mlade ni toliko barov in drugih načinov druženja ob večerih," pove in razloži, da se mladi najpogosteje družijo predvsem ob popoldanski partiji kriketa.

Med savanami in alpskimi vrhovi

Druženje ob igri športa je seveda veliko bolj enostavno ob odsotnosti mraza, snega in podobnim zunanjim športom neprijaznim vremenskim razmeram. "V Zimbabveju zima sploh ne obstaja na tak način kot tu, pred prihodom v Slovenijo nikoli nisem občutil mraza," pripoveduje Janez. Čeprav Zimbabve leži v tropskem pasu, visoke nadmorske višine državo branijo pred

brutalno visokimi temperaturami. Priznani mednarodni vodič Lonely Planet zimbabvejsko podnebje tako predstavlja kot eno najboljših podnebij na celem svetu in dodaja, da gre za zimbabvejsko dobroto, ki je "ne more uničiti niti vlada."

Težke politične razmere v državi, ki redno polnijo naslovnice mednarodnih medijev, pa ne morejo uničiti niti čudovite pokrajine. V Zimbabveju (danes žal redki) obiskovalci vzdihujejo ob več kot 100 metrov visokih Viktorijinih slapovih, osupljivo kuliso savan in gora ter prosto sprehajajočih se živali – vse od slonov, zeber in levov, ki jih v Sloveniji poznamo izključno iz živalskih vrto in podob iz slikanic. "Pokrajina je res čisto drugačna, ampak obe sta po svoje lepi," je prepričan Janez, ki ostaja navdušen nad domačo Radovljico in predvsem bližnjim Bledom.

V moji prejšnji šoli nismo imeli različnih učiteljev za različne predmete. Hkrati ni bilo sprotnege dela v smislu spraševanja in kontrolk. Ocenilo si dobil samo na koncu letu z enim večjim izpitom.

Na slovensko okolje se je po šestih letih že čisto privadil in v Sloveniji se počuti varno in domače. Slabih izkušenj skorajda ni imel, z eno neprijetno izjemo, enako zadovoljno pa se v slovenskem okolju počuti tudi sestra Kelly. "Za mami je veliko težje, predvsem zaradi jezika, pa tudi prijateljev nima veliko," obžaluje Janez. Pravi, da si mama rodni Zimbabve pričara predvsem v kuhinjskem loncu. Čeprav ne more dobiti čisto pravih začimb, kulinarčni rezultati poustvarjajo pristne indijsko-zimbabvejske okuse. Njene samosa, pikantni indijski zavitki, še posebej slovijo med prijatelji, sorodniki in znanci.

Tudi Janez priznava, da občasno pogoša Zimbabve – predvsem prijatelje, s katerimi zdaj ohranja stik samo preko interneta. "Želim se vrniti, vendar samo za počitnice, verjetno se ne bi želel preseliti za dlje časa," o načrtih razmišlja Janez, ki pravi, da – vsaj zaenkrat – želi ostati v Sloveniji. Kot nadarjenemu turističnemu delavcu pa se mu bo zagotovo uresničila želja po popotniškem skoku do domovine.

Pina Sadar

osebni arhiv Janeza Trelca

Cestni otroci v Makejevki

Januarja bo Mestna knjižnica Kranj gostila Andreja Natererja in njegov film o ukrajinskih cestnih otrocih, ki je nastal na podlagi večletnega druženja, če lahko tako imenujemo Andrejevo terensko delo. S filmom Bomži – cestni otroci v Makejevki opozarja na problematiko otrok, ki jim cesta zaradi takšnih in drugačnih razlogov predstavlja nov način življenja.

velikokrat žrtve psihičnega in fizičnega nasilja, na ulici pa se nasilje nad njimi ni končalo, temveč se je spremenilo le to, kdo ga izvaja – npr. policisti in druge skupine otrok. Drugo poglavje *Življenje na cesti* obravnava »ključne točke življenja otrok na cesti, kot sta na primer življenje v podzemnih rovih in cestna ekonomija.« Otroci spijo v nevarnih in vremenskim razmeram izpostavljenih bivališčih, kot so podzemni sistemi toplovodne napeljave, stojnice na tržnici, nedograjena in zapuščena poslopja v okolici tržnice in v grmovjih. V tretjem poglavju je predstavljeno intravenozno uživanje narkotika baltuške, pri katerem Andrej prej opaža visoko stopnjo socialne odvisnosti kot telesno odvisnost, saj uživanje ustvarja in utrjuje skupnost. Zadnje poglavje *Nazaj v prihodnost* se sooča z vprašanjem, kako naprej in predstavi samorefleksije nekaterih od otrok.

Cestni otroci so izjemno težavna populacija za resocializacijo, sodobna pedagogika pa je za uporabo na tem področju v celoti neprimerna.

Problematika je po Andrejevem mnenju rešljiva, a je problem v tem, »da so cestni otroci izjemno težavna populacija za resocializacijo, sodobna pedagogika pa je za uporabo na tem področju v celoti neprimerna.« Omeni tudi reševanje problematike cestnih otrok v času med obema vojnoma, ko je bivša Sovjetska zveza v resocializacijskih taborih resocializirala približno 2 milijona otrok, kar pa danes po njegovem mnenju zaradi vzorca permisivnega delovanja sistema ni več izvedljivo. »Pozimi se na primer vsi, da bi ubežali zimi, vključijo v resocializacijske programe, ko pa je zime konec, pobegnejo spet nazaj na cesto. **Organizacij, ki so v zadrževanju otrok uspešne, je izjemno malo.**« Ker problem otrok ni finančne narave, darovanje denarja ne bi pomagalo; otroke je treba razumeti celostno in vsakega posebej z njegovim ozadjem in zgodbo. »**Sam se recimo zavzemam za celostno revizijo sodobne, permisivne pedagogike in to je lekcija, ki sem jo dobil med cestnimi otroki.**«

Anja Babič

www.bomzhi.si

Andreju je kot bivšemu študentu sociologije in filozofije blizu ukvarjanje z družbo in vedno so ga zanimale »zadeve, povezane z ljudmi in njihovimi življenjskimi zgodbami«, kar je po strokovni plati pomenilo ukvarjanje z antropologijo, do česar pa je prišlo povsem naključno. »Vedno sem si želel antropološkega dela, kot ga je mogoče zaslediti v delih Malinowskega, Pritcharda ali pa Meadove – torej daljni, eksotični kraji s čudno zvonečimi imeni. **Delo, s katerim sem se vsakodnevno soočal, pa je bilo največkrat vezano na mlade, velikokrat socialno marginalizirane.**« Naključje je poskrbelo tudi za njegovo ukvarjanje s problematiko ukrajinskih otrok »s ceste«. Leta 2000 je namreč prvič obiskal prijatelje, ki so v Ukrajini imeli potujoče lutkovno gledališče. Ob obisku se je srečal s cestnimi otroki: »**Vse skupaj me je tako pritegnilo, da naslednjih 13 let nisem mogel razmišljati o ničemer drugem.**« Tisto, čemur danes pravim terensko delo, se je torej začelo kot poletni obisk pri prijateljih, končalo pa z obsežno študijo, številnimi strokovnimi in znanstvenimi prispevki ter dokumentarnim filmom. «

Film **Bomži – cestni otroci v Makejevki** je posnet po istoimenski knjižni predlogi, 10 % zbranega gradiva zanj pa so prispevali otroci sami s snemanjem, ko Andrej ni bil prisoten. To je omogočilo še boljši vpogled v njihova življenja, poleg tega pa so »otroci postali soustvarjalci oz. sooblikovalci študije na aktiven način, ne le kot raziskovalni objekt. To je nekaj, kar je poglobilo naš odnos in nas neizmerno zblizalo.« **Film je sestavljen iz štirih poglavij, ki predstavljajo različne aspekte življenja otrok na cesti.** V prvem poglavju Bivši soigelniki so predstavljene individualne zgodbe otrok, ki živijo na cesti v mestu Makejevka. V tem mestu na jugovzhodu Ukrajine se je Andrej družil s skupno 68 cestnimi otroki, ki so bili doma

Projekcija filma Bomži – cestni otroci v Makejevki bo v petek, 18. januarja, ob 19h v večnamenski dvorani Mestne knjižnice Kranj (1. nadstropje). Vstopnine ni, število mest je omejeno.

Inšpektor za prehrano

P. Z., ki zaradi same narave dela inšpektorja želi ostati anonimen, je inšpektor za prehrano ŠOU v Ljubljani že leto dni. Njegova naloga je, da obiskuje različne gostinske obrate, naroči obrok na študentski bon in preveri delovanje obrata.

P. Z. se je za delo inšpektorja za prehrano odločil zaradi **zastojnih kosil** ter **fleksibilnega delovnega časa**, ki ne vzame veliko časa. Delo tako lahko opravlja tudi ob napornem študiju. Službo je dobil preko prijatelja, vendar pa je bil za to delovno mesto izdan tudi **razpis ŠOU v Ljubljani**. Razpis izda ŠOU, ko potrebuje nove inšpektorje.

sestanku informativne narave. Na sestanku te seznanijo z navodili za delo inšpektorja za prehrano. Preučiti moraš pravne osnove študentske prehrane in postopek izbiranja ponudnikov. Dobiš tudi mentorja, ki te spremlja na prvem pregledu.

P. Z. se mora **na pregled pripraviti**, še preden vstopi v lokal. Pozanimati se mora, kakšno ponudbo ima dotični gostinec

ter katerim stvarjem je lokal zavezan (število dnevni in stalni menijev, prehrana za študente s celiakijo, število hodov, dostop za študente invalide, cena doplačila itd.). V lokal se sprva pojavi v vlogi študenta, ki je na študentski bon in **ne izda svoje identitete inšpektorja**. Nato naroči obrok in je pozoren na razlike med dejansko ponudbo in ponudbo, ki naj bi jo lokal imel. Preverja tudi splošna pravila, ki jih morajo upoštevati vsi ponudniki študentske prehrane (preverjanje osebne dokumenta, 2 dl vode ob obroku, izstavljen račun itd.). Po končanem obroku **napiše zapisnik**, kjer povzame vse svoje ugotovitve, po želji pa doda še komentar in/ali lastna opažanja. Z zapisnikom v rokah se zgloši pri odgovorni osebi oziroma strežnem osebu, jim razkrije identiteto inšpektorja za prehrano ter predstavi zapisnik. Osebu lokala razloži morebitne napake, na koncu pa mu odgovorna oseba podpiše zapisnik.

V razpisu ŠOU so navedene zahteve in pogoji za delo: inšpektor mora biti **komunikativen, korekten, vesten** ter pripravljen opravljati **vsaj deset pregledov na mesec**. Hkrati pa mora imeti status študenta Univerze v Ljubljani ali Fakultete za podiplomski humanistični študij ali Šolskega centra za pošto, ekonomijo in telekomunikacije ali Visoke strokovne šole risanja in slikanja. Upravičen mora biti do subvencionirane študentske prehrane.

Delo inšpektorja za prehrano ne vključuje nikakršnih kemijskih analiz ali jemanja vzorcev zaužite hrane niti njenega strokovnega ocenjevanja.

Inšpektor za prehrano je **plačan na opravljen pregled**, povrnjeni pa so tudi stroški obroka. Ko je treba obiskati lokale izven Ljubljane, dobi plačane tudi potne stroške.

Prvi korak na poti do dela je prijava na razpis. Poslati moraš življenjepis, motivacijsko pismo, v katerem navedeš, zakaj si primeren za opravljanje tega dela ter fotokopijo ali originalno potrdilo o šolanju. Naslednji korak je **udeležba na uvodnem**

Najtežji del inšpektorskega dela je, kadar preiskovani **lokal oziroma gostinec ne obratuje po pravilih**. V takih situacijah prihaja do prekanja z gostinci. P. Z. se zdi najtežje odkriti napako v lokal, kjer je pogosto oziroma je tam redna stranka ali pa tam, kjer je osebe sicer zelo prijazno. V takih primerih je gostincu neprijetno sporočiti slabe novice, saj zaradi »manjše« napake lahko ostanejo brez možnosti strežbe študentskih obrokov, kljub morebitni kakovostni ponudbi ter dobri hrani.

»Na začetku meseca dobiš seznam gostinskih lokalov, ki si jih primoran v tem mesecu obiskati. Seveda pa si lahko čas obiska lokalov razporediš sam, pomembno je le, da **do dogovorjenega datuma oddaš vso zahtevano dokumentacijo** ter mesečno poročilo o delu,« pravi P. Z.

Če želiš v enem dnevu obiskati več lokalov, te ob tem navadno spremlja **sindrom polnega želodca**. Ker je količina hrane, ki jo dobiš na študentski bon relativno velika, se je na drugem zaporednem pregledu najverjetneje težko pretvarjati, da si le lačen študent, ki želi jesti na študentski bon.

Barbara Zupanc

Oto Žan

»Moj hobi, moj zaslužek, moje življenje«

»Bistvo je očem nevidno,« se glasijo vsem znane besede iz knjige Mali princ. Očem nevidna pa je tudi mala trgovina na Slovenskem trgu, natančneje v Storžiču, v kateri težko ne najdemo stvari za svoj okus. Izpod spretnih oblikovalskih rok vsestranske ustvarjalke Jane Seliškar namreč nastajajo unikatni modni dodatki, torbe, plišasti medvedki, muce, nenavadne plišaste pošasti in punčke, dekorativni izdelki za dom in polno drugih izdelkov po naročilu. Jana ves čas eksperimentira in odkriva nove kroje, oblike in vrste materialov za svoje »like«.

»Če me nekdo vpraša, kaj pravzaprav počnem, mu težko razložim, saj se lotim vsega,« je že na začetku pogovora odkrito povedala Jana. En sam pogled po njeni trgovini ali klik na njeno spletno stran na Facebooku to izjavo potrjuje. V desnem kotu trgovine na mizi namreč stojijo unikatne zappestnice, na polički ob vhodu ima razstavljene denarnice, razne obeske in druge drobnarije, stene so polepljene s fotografijami njenih izdelanih

torbic, zelo hitro pa obiskovalcu v oči padejo nenavadne plišaste mučke in večje odštekane punčke.

»Da imam velik spekter ustvarjanja, je zame osebno super, ni pa najbolje za promocijo,« je priznala Jana in dodala, da s takim načinom dela raste na ustvarjalnem področju in se sprti uči novih stvari. »Rada spoznavam nove tehnike ustvarjanja, nove materiale in kroje izdelkov.« Prve izkušnje za krojenje je pridobila že na srednji šoli za modno oblikovanje, kasneje se je preizkusila še na kiparskem področju na Akademiji za likovno umetnost, a se danes namesto kiparstvu posveča oblikovanju. »Pri kiparstvu bi rabil goro podnapisov, da bi drugi razumeli, kaj si hotel povedati. Ker pa sem sama bolj tehnični tip in rada delam uporabne, smiselne stvari, ostajam pri oblikovanju,« je razložila Jana.

Med opazovanjem unikatnih torbic na fotografijah najin pogovor anese na leto 2010, ko se je Jana v okviru mednarodne razstave Smer jug-jugovzhod v Ljubljani skupaj s kolegico oblikovalko Neli Štrukelj lotila projekta Etnoir. »Šlo je za kolekcijo torb, ki sva jih oblikovali na princip avbe, pokrivala iz gorenjske narodne noše,« je pripovedovala sogovornica. Kot je dejala sama, sta bili ideja in sama izvedba odlična izkušnja, saj ima vsaka od njiju drugačen pristop do dela in na ta način sta se naučili veliko novega. »Neli v izhodišču vedno izbere neko temo, sama pa rada ustvarjam iz perspektive uporabnosti,« je še enkrat poudarila Jana.

Ker se pri vsakem delu najdejo nekatere izjeme, je tudi pri Janinem delu nekaj posebnosti. »Igrače za odrasle ali čudake za otroke,« kot nenavadne punčke in igračke sama poimenuje na svoji Facebook strani, oblikuje na zelo poseben način, v katerem uživa. »Sprti si izmišljujem zgodbe, like in skozi igro skušam

ustvariti karakter vsake svoje kreacije,« je v smeju opisala oblikovalka in kot primer pokazala svojo igračkasto pošast v trgovini, ki jo je poimenovala Marasuki. »Je pankerica, ki ne mara velike žlice za kavo, rada pa ima pire krompir s kečapom,« je navdušeno nadaljevala Jana, ki skozi zgodbe potem ugotovi, kakšno podobo bodo dobile njene igrače.

Če je kdo ob tem pomislil, da bi bilo zanimivo kupiti igračo z že izoblikovanim karakterjem, ga moramo razočarati. Te kreacije so namreč zgolj za Janino dušo in izražanje njene domišljije. »To je mogoče tista stvar, pri kateri se vrnem h kiparstvu. Čeprav ne ustvarjam z glino, ampak krojim in šivam, se na tak način izražam,« je povedala Jana. Še vseeno pa so napredaj ostale igrače, kot so medvedi in mucke. Slednje so namreč po Janinih besedah postale zelo dobičkonosna zadeva, ki jih prodaja tudi v trgovini Ika v Ljubljani in Škofji Loki.

Če bo v prihodnje našla več časa, je odločena, da si bo naredila svojo spletno trgovino. »Mislim, da je še vedno najboljša reklama "od ust do ust", saj me tisti, ki hočejo moje izdelke in so jim všeč, najdejo tako ali drugače,« je prepričana mlada ustvarjalca, ki si svojega življenja ne predstavlja drugače kot v umetniških vodah. »Ustvarjanje je moj hobi, moj zaslužek, moje življenje,« je povedala Jana in z nasmehom na obrazu zaključila, da je njen trud poplačan vsakič, ko od ljudi dobi povratno informacijo, da so jim njeni izdelki všeč.

Urša Kunstelj
Miha Horvat

Retrospektiva prihodnosti

Leto 2012 je naokoli, s tem pa tudi polno tehnoloških novosti in podvigov. Težko bi ga označili za tehnološko leto, saj ima ta beseda iz leta v leto vse večji pomen in vpliv v našem življenju. Kaj vse smo torej, poleg konca sveta, doživeli in preživeli v preteklem letu in kaj nas čaka v bližnji prihodnosti?

Preteklo leto je v veliki meri minilo v znamenju pametnih telefonov, ob tem pa je vrela kri. Vrela je na sodišču, kjer sta se tehnološka giganta, ameriški Apple in južnokorejski Samsung, podala v medsebojni boj zaradi kraje in kopiranja patentov. Sorenje je trajalo slab mesec, rezultat pa je bil kar milijardo dolarjev vredna odškodnina, ki jo je Samsung moral odšteti načetemu jabolku. Bitke pa še zdaleč ni konec, saj je naslednja obravnava načrtovana za leto 2014. Applovi zemljevidi očitno še kako dobro poznajo pot do sodišča. Konkurenca boli, ni kaj.

Da pa so nas zasloni na dotik zares zasvojili, dokazuje še pohod tablic na trg, saj je te mogoče kupiti že pri najboljšem sosedu po zelo nizkih, včasih tudi smešnih cenah. Leta 2012 smo bili priča kar trem različicam jabolčnih tablic iPad, nikakor pa ni počivala ostala konkurenca. Prav vsa večja podjetja so izdelala in lansirala svoje tovrstne produkte, v prihodnosti pa se jih obeta še veliko več. Napovedana je še ena preobrazba iPad minija. Imel naj bi 7-palčni zaslon z veliko večjo resolucijo kot doslej.

Dobili smo povsem nova okna. Operacijski sistem, katerega začetki segajo v leto 1981, je doživel pravo revolucijo. Windows 8 je z novim vmesnikom in elementi, ki so namenjeni predvsem zaslonom na dotik, dvignil kar precej prahu. Na voljo je tako za računalnike, kot tudi za mobilne naprave. Pravzaprav je slednjim namenjen še bolj. A padel je na trda tla, saj je bila prodaja na začetku precej manjša od načrtovane. Še vedno bo okoli 70 % ljudi zaenkrat ostalo na svojih starih operacijskih sistemih. A Microsoft se ne da, šušlja pa se že o nasledniku osmice, Windows 9, ki naj bi se po napovedih sodeč na računalnike naselil leta 2015. Ravno do takrat se bomo mogoče navadili na nov vmesnik.

Uporaba pametnih telefonov je dobesedno eksplodirala. Njihova priljubljenost je narasla desetkrat hitreje kot računalnikom in dvakrat hitreje kot medmrežju, ko je nastalo. Mobilna operacijska sistema iOS in Android imata iz dneva v dan več uporabnikov. S prihodom Samsungovega telefona Galaxy S3 je bil »vsemogočnik« iPhone prvič zares poražen. Slednji je tudi dobil naslednika, iPhone 5, a je bil že takoj na začetku tarča posmeha, saj ni ponudil skorajda nič kaj novega, v rokah pa je, zaradi svojih dimenzij, deloval bolj podoben daljinskemu upravljalniku za televizor kot telefonu. Morda bo napovedani iPhone 5s popravil ta grenak priokus. Napovedan pa je še en velik udarec jabolku, ki bo slišal na ime Galaxy S4. Monstrum, ki bo imel procesor zgrajen na osnovi dveh kar 4-jedrnih procesorjev, naj bi trg preplaval že marca. Pohvalil se bo lahko še s 5-palčnim zaslonom polne ločljivosti HD (1920 x 1080 točk), digitalnim fotoaparatom ločljivosti 13 milijonov točk in vgrajenim pomnilnikom do 64 GB.

Trg vse bolj zasedajo tudi vse-v-enem računalniki, kjer se vsa računalniška drobovina skriva zgolj v ekranu, tako kot pri Macu. Podobni tem so tudi nettopi, le da je tam vezje v majhni kompaktni škatlici brez ekrana, zasede pa zelo malo prostora. Prenosniki postajajo ultrabooki, ki so ultra lahki, tanki in zmogljivi, kar jih naredi izredno dobre sopotnike. Zanimivo je opazovati, kako ponekod vso tehnologijo poskušajo čim bolj zmanjšati in jo narediti čim bolj kompaktno, druge pa se ta vse bolj veča in večja, na primer pri pametnih telefonih. Obetajo se nam tudi zložljivi oziroma fleksibilni zasloni, kako točno jih bodo uporabili, še ni povsem znano. Vse bolj priljubljena postaja tudi uporaba kretenj pri upravljanju televizorjev, računalnikov, na koncu še WC-jev. Tehnologija, ki jo poznamo iz priljubljenih znanstvenofantastičnih filmov in serij je vsekakor na vidiku!

Ziga Žužek

Midva, vidva ... vidve?

Pred nekaj leti ste lahko spremljali izbor prav posebne misice – najlepše slovenske besede. Sedajle se seveda pri najboljši volji ne bom spomnil, kdaj točno je to bilo in za katero revijo gre, se pa spominjam zmagovalke. Zmagala je beseda midva, seveda z argumentacijo, da združuje ljubezen, intimo, romantiko ... in ponos slovenskega jezika, Blejski otok slovničnih kategorij – dvojino. Recimo torej še nekaj besed o tej skorajda izjemni posebnosti slovenskega jezika.

Jeziki po svetu poznajo različne načine izražanja številskih vrednosti. Med indoevropskimi jeziki prevladuje razlikovanje med vrednostjo ena (ednina/singular) in več kot ena (množina/plural). Ni bilo vedno tako: večina starih, danes izumrlih indoevropskih jezikov je poznala vrednost dve (dvojina/dual – množina v takem sistemu potemtakem pomeni več kot dve). Če se boste potikali po Polineziji, Melaneziji ali Mikroneziji, boste menda lahko našli tudi na trial, torej trojino. Kar se tiče dvojine, je danes v indoevropskih jezikih prava redkost: poleg slovenščine jo najdemo še v obeh lužičkih srbsčinah, gornji in dolnji (zahodnoslovanska jezika na vzhodu Nemčije), v kašubščini (ki jo najpogosteje navajajo kot eno od poljskih narečij, za nekatere pa je samosvoj jezik) in bretonščini. V drugih indoevropskih jezikih najdemo le ostanke dvojine, sicer pa je še vedno živa v številnih neindoevropskih jezikih, denimo v semitskih (arabščina).

Pogosto lahko zasledimo mnenje, da je na dvojino treba še posebej paziti in jo skrbno negovati, da je ogrožena in da izginja. Res je v primerjavi z množino precej manj obstojna, ta jo v primeru parnih samostalnikov nadomešča tudi v knjižnem jeziku (ostali primeri, ki jih bomo spoznali, so v okviru knjižne norme razumljeni kot napake, pogosto pa so posledica naravnega razvoja dvojine v narečjih). Množina nam tako pogosto nadomešča dvojino v primeru *stalnih* samostalniških parov. To so denimo parni deli telesa z isto funkcijo (torej rečemo: *oči, ušesa; Polomil si je roke; Bolijo ga noge* ipd.), deli oblačil (*Oblekel si je različne nogavice. Rokavi so mu prekratki.*), pripomočki, dodatki, naprave (*Tino so uhani stali pol plače.*), biološki pari (*Starši naj pridejo na govorilne ure.*).

Množina sicer pogosto izpodriva dvojino zlasti v odvisnih sklonih, torej v sklonih od imenovalnika dalje. Dialektologi temu učeno rečejo, da se dvojninske oblike pluralizirajo, pri samostalnikih moškega spola tako lahko preberemo na primer: *Zdaj sem že izkušen voznik, saj sem izpit napravil že pred dvemi*

meseci (pravilno: pred dvema mesecema). Tako napako zlahka najdemo tudi v pisnih besedilih, ne le v govoru (kamor sicer narečni vplivi lažje prodrejo). Podobno je tudi s srednjim spolom: *Pred dvemi leti smo bili na izletu v Rimu* (seveda: pred dvema letoma). Primeri kot *Zapri oba okna!* so primer maskulinizacije (prehoda v moški spol), ki jo Gorenjci dobro poznajo in ne prizadeva le dvojine (*Razbil so mi čist nov okn!*). Tudi pri samostalnikih ženskega spola nam prevlada množine ni tuja: *Na travniku se paseta dve črne krave* (kot lahko opazite, se dvojina izgubi tudi pri pridevniku, kar je zaradi ujemanja s samostalnikom logično). Pri samostalniškem zaimku zaimku pa ste zasledili tudi vpliv moških oblik: *Midve greva v kino*. Vse naštetje je dokaj pogosto v osrednjih slovenskih narečjih in gorenjskemu bralcu potemtakem ni tuje.

V zgornjih primerih smo se ukvarjali s samostalniškimi in pridevniškimi primeri, včasih pa je dvojina težavna tudi pri glagolih: *Midve sva šle v kino* (pravilno: medve sva šli). Tukaj jo Gorenjci še kar dobro odnesemo, večje probleme imajo Štajerci (pa ne le oni, tudi ponekod na Koroškem in Primorskem), kjer pod vplivom množinskih oblik lahko slišite: *Grema v kino*. Tudi za *Greva v kino* ste verjetno že slišali ...

Na koncu morda ne bo odveč še enkrat poudariti: zgornji pojavi so posledica jezikovnega razvoja v različnih narečjih in so v njih povsem *pravilen in sprejemljiv* pojav. Napačni so v primerih, ko govorimo in pišemo (ali skušamo govoriti) v knjižnem jeziku. Prav zato so nam pri pojasnjevanju teh pojavov v veliko pomoč izsledki dialektologov. Med njimi se z dvojino poglobljeno ukvarja dr. Nataša Jakop, katere članek Dvojninske in pluralizirane oblike v slovenskih narečjih (*Slavia Centralis*. 1. (2010): 74–87.) nam je bil pri pisanju tokratnega prispevka neizčrpen vir informacij, vam pa bo morda tudi v tolažbo: po avtoričinih ugotovitvah dvojina je še vedno živa in precej zdrava.

✍️ Mihael Šorli

Draga bralka, dragi bralec. Gotovo tudi vas kdaj kaj zmoti, morda vas pesti vprašanje, odgovora pa od nikoder ... Pišite! Tako bo ta stran res dobila svoj pravi smisel. Svoje jezikovne zadrege in opažanja lahko pošljete na: vejice@ksk.si.

Geocaching: lov na zaklad z GPS-sistemom

Mogoče se še kdo spominja zloglasne in popularne TV-oddaje na Radioteleviziji Slovenija z naslovom »Lov za zakladom«, pri kateri so tekmovalci v določenem času morali poiskati zaklad, na koncu tekmovanja pa so prejeli nagrado. Nekaj podobnega, ampak precej novejšega, pa je svetovno znana in igrana igra Geocaching, prilagojena in posebej narejena za uporabnike GPS-naprav. Vsak, ki v sebi skriva pustolovsko dušo in si je že od malega želel najti skrite zaklade po svetu, se lahko sam ali v družbi pridruži lovu na zaklad.

Za kaj torej sploh gre? Geocaching ali **geosledska aktivnost**, poslovenjeni izraz, ki ga velikokrat uporabljajo v slovenskem geocaching klubu, je sodoben način iskanja tako imenovanih **geozakladov**, pri katerem si pustolovci pomagajo z **GPS-navigacijskim sistemom**. Igra združuje tehniko, avanturo, potovanje in sprehod v naravi, zato skorajda vsak najde neko zabavno aktivnost zase. Mnogi udeleženci, ki si na različnih forumih izmenjujejo izkušnje, igro opisujejo kot pustolovsko, zabavno, tiste težje dostopne lokacije pa sodijo med športne aktivnosti. **»Obstajajo enostavno skriti zakladi, do katerih se lahko pripelješ z avtomobilom in tudi tisti težji pohodniški, pri katerih imaš brezplačno rekre-**

acijo,« je zapisal eden izmed geosledilcev na forumu in dodal, da sta se njegova skrita zaklada nahajala na Triglavu in v dolini Sedmerih jezer.

Igro sestavljajo uporabniki GPS-sistema, ki skrivajo geozaklad. To je škatla, **v kateri so skriti določeni predmeti**. Vsak, ki skriva zaklad mora upoštevati tudi nekaj tehničnih pravil že v samem začetku. Ker so zakladi skriti v naravi (kot pove že samo ime igre), organizatorji priporočajo, da tekmovalci izberejo vodotesno, kovinsko škatlico oziroma takšno, ki bo odporna na podnebne in mehanske vplive. Dobro je tudi, da nima vonja po živilih, saj bodo zaklad zaradi vonja namesto iskalcev našle živali.

Svetovno najbolj razširjena spletna stran iskalcev zakladov je www.geocaching.com, v Sloveniji pa so ustanovili svojo

različico slovenskega geocaching kluba, ko je bil 29. junija 2001 objavljen prvi geozaklad v Sloveniji in ima danes prav tako svojo spletno stran www.geocacher.si. Vsak, ki se odloči, da se bo pridružil že registriranim iskalcem geozakladov po celem svetu, lahko skriva svojo posodo z določeno vsebino. Naslednja njegova naloga je, da na spletno stran objavi **lokacijo, zemljepisno širino in dolžino** geozaklada za ostale uporabnike, ki se bodo veselo odpravili na lov.

Poleg upoštevanja pravil o pravilni izbiri ali izdelavi lastne škatlice, mora vsak sledilec upoštevati še tri skromna pravila. Najprej je pomembno, da se vsak zainteresirani igralec registrira na eno izmed razširjenih spletnih strani iskalcev geozakladov. **V vsaki škatlici, ki jo pustolovec najde, lahko najdeno drobnarijo vzame, vendar pod pogojem, da v škatli pusti neko svojo malenkost za naslednjega iskalca zaklada.** Pri tem organizatorji opozarjajo, da stvari ne smejo biti nezakonite ali škodljive. Kot zadnje pravilo, ki ga mora igralec upoštevati, je, da po najdbi zaklada svoj obisk in odkritje vpiše v **Dnevnik ali Logbook obiskov**, in sicer na tisti spletni strani, kjer je našel podatke in lokacijo zaklada.

Na vsaki spletni strani lahko registrirani uporabniki spremljajo dogajanje v zvezi z zakladi. Brskajo lahko po opisih zakladov, morebitnih navodilih, nekateri pa vsebujejo celo uganke. Na forumih si najbolj zavzeti iskalci zakladov delijo koristne nasvete in si med seboj pomagajo, če naletijo na kakšne tehnične težave. »Pri iskanju vam želim obilo sreče in nepozabno izkušnjo. Malo iskanja, malo sprehoda in lep razgled, pazljivi pa bodite, ko jemljete in vračate škatlo zakladov na njen položaj,« je le eden izmed vrste nasvetov in predlogov za boljši lov na zaklad po Sloveniji ali celo izven naših meja. »Ker sem v bližnji okolici odkril že skoraj vse, sem začel zahajati tudi v Avstrijo, kjer nas zaradi slabe poznanosti igre pri nas prehitevajo po levi na tem področju,« je zapisal eden izmed zvestih iskalcev zaklada pri nas. Da nas sosedje res ne bodo prehitevali, je vsak dodaten zagrozen pustolovec, ki bi od računalnika rad šel v naravo, dobrodošel, da se pridruži slovenskim geosledilcem.

✍️ Urša Kunstelj
SC Outfitters

Pica

Glede na to, da ima vsak verjetno svoj preverjen recept za testo pice, sem tokrat pripravila pici iz različnega testa, da morda komu ponudim nov način priprave.

Recept za prvo testo je pri nas stalnica, saj ga uporabljamo vedno, kadar doma delamo pico. Drugi recept je različica z manj sestavinami in malo manj dela, ki sem si jo ravno iz teh razlogov poiskala za delanje pice v študentskem domovanju v Ljubljani. Zdaj, ko sem za primerjavo naredila pici iz obeh različic testa, sem ugotovila, da je ljubljanska verzija, poleg tega, da je manj zapletena, tudi veliko boljša. Sami lahko presodite, morda pa boste raje imeli prvega, ki po mojem mnenju bolj spominja na kruh ali piškot.

Vsak spodnji recept zadostuje za en pekač pice.

Prvo testo za pico:

- ▶ 300 g moke z dvema zravnanimi žličkama pecilnega praška
- ▶ ščepec soli
- ▶ 80 g surovega masla
- ▶ 6–8 jedilnih žlic mleka
- ▶ 100 g naribanega sira

1. Prižgemo pečico in jo ogrejemo na 220°C.
2. V večjo posodo damo moko s pecilnim praškom, sol in maslo v koščkih. Nato s konicami prstov drobimo moko in maslo, da postane mešanica podobna žgancem.
3. Dodamo sir in mleko. Če mleka ponesreči dodate preveč, dodajte še malo moke.
4. Vse skupaj zmešamo, da dobimo kroglo testa.
5. To testo lahko brez valjanja razporedite po pekaču, saj ima takšno teksturo, da ga z lahkoto lahko odvezamete na koncu, kjer ga je preveč in prenesete tja, kjer ga primanjkuje.
6. Pečemo približno 15–18 minut.

Po naročilu domačih je iz tega nastalo pol pice s šunko, sirom in morskimi sadeži ter pol pice s šunko, sirom in gobicami.

Drugo testo za pico:

- ▶ 2 skodelici moke
- ▶ 1 vrečka kvasa
- ▶ pol žličke sladkorja
- ▶ pol žličke soli
- ▶ 2 žlici olivnega olja
- ▶ 1 skodelica tople vode (dodajamo po občutku!)

1. Ponovimo prvi korak in ogrejemo pečico na 220°C.
2. Preprosto vse skupaj v posodi zamesimo v kroglo testa in malce pregnetemo.
3. Pustimo vsaj pol ure pokrito s kuhinjsko krpo in na toplom mestu.
4. Testo bo lušno naraslo, sledi pa moj najljubši del: v naraslo kepo testa boksnite s pestjo, da popokate zračne mehurčke. Nato testo še malce pregnetite.
5. Testo razvaljamo, lahko se celo pretvarjamo, da smo profesionalci in poizkusimo raztegniti testo v zraku z rokami. Pa veliko sreče.
6. Pečemo približno 15 minut.

Ta pica je bila pri nas deležna šunke, suhe salame, gorgonzole in sira.

Manouche: Kje si lubi?

Ljubljanska electro gipsy swing zasedba, ki sliši na ime Manouche, je novembra lani izdala svoj debitantski album z naslovom Kje si lubi?

Skupina se je tako rekoč v trenutku prebila iz anonimnosti med najbolj zaželeno koncertno skupino v Sloveniji, predvsem zaradi koncerta francoske pevke Zaz v Križankah, kjer so nastopili kot predskupina. Tako so hitro prešli od preigravanja tujih swing komadov do lastnega repertoarja, ki so ga lahko izdali na CD-ju.

Manouche so sicer **Robi Piki** na kitari in vokalu, **Marco Grabber**, ki skrbi za elektroniko, **Petra Trobec** s harmoniko, **Krešimir Tomec** na basu in **Luka Ipavec** na trobenti. Kombinacija gipsy swing plesne glasbe, podkrepljene z nekaj elektrone, poskrbi za nekaj več, saj take glasbe v preteklem obdobju nismo veliko slišali. Ljudje so jih v trenutku pograbili, kar dokazuje tudi nabito polna Cvetličarna, kjer so gostili koncert ob izidu albuma.

Album se že začne zelo zanimivo, z uverturo Vida Jamnika na vibrafonu, v ozadju pa lahko slišimo tipična jutranja opravila, kot so kuhanje kave, cvrtje jajc na oko, moški pa si ob melodiji pesmi Kje si lubi? mrmra njeno besedilo. Sledita dve pesmi, ki

sta bili izdani tudi kot prva singla skupine: Bi šla naprej? in Kje si lubi?, ki dodobra predstavita glasbo, kakršno lahko slišimo skozi celoten album. Harmonika skrbi za ritem in melodijo, dodaten plus pa ustvarjata trobenta in zanimiv glas frontmena Robija Pikla. Enega izmed vrhuncev albuma predstavlja tudi pesem Resnična romansa, ki je slovenskim ljubiteljem glasbe postala znana tudi po zanimivem videospotu, ki so ga člani skupine snemali tudi v Parizu.

Večinoma na albumu najdemo pesmi s plesnim ritmom, zato nekoliko bolj mirna Pridem zvečer kar malo izstopa. V ušesa gredo hitro tudi pesmi Tamala, Superfajn ter Med zvezde in nazaj, komad Fantastiko pa si zapomnimo po komentatorskem vložku z znamenite nogometne tekme med Slovenijo in Ukrajino, ko je Mile Ačimovič zadel gol s polovice igrišča.

Prijetna osvežitev v slovenskem glasbenem prostoru.

Luka Stare

Pijevo življenje

Ko so sprostili pravice istomenskega romana Yanna Martela, domnevno nemogočega, da bi ga prenesli na veliko platno, je projekt romal iz roke v roko, dokler ga nista prevzela režiser Ang Lee in scenarist David Magee. Tri leta kasneje si v kinih lahko ogledamo pravo filmsko poslastico.

Pisatelj Yann Martel naj bi dobil navdih za zgodbo iz romana brazilskega avtorja Moacyrja Scliarja, Max and the cats, kjer se protagonist, nemški Jud Max, po begu iz Berlina čez Atlantski ocean po brodolomu znajde v reševalnem čolnu z jaguarjem. V Pijevo življenje spoznamo zgodbo Piscina Molitorja Patela – Pija, šestnajstletnega Indijca, ki je sin lastnika živalskega vrta v Pondicherryju. Zaradi finančnih razlogov se mora družina Patel odpovedati živalskemu vrtu in odločijo se s tovarno ladjo odpraviti proti Kanadi, skupaj z živalmi iz vrta. V bližini Marijanskega jarka, najglobljega dela svetovnih oceanov, se med neurjem ladja, s katero potujejo, potopi. Pi se uspe rešiti, a se znajde v reševalnem čolnu sredi Tihega oceana v družbi bengalskega tigra, imenovanega Richard Parker.

Ang Lee, ki ga poznamo kot žanrsko raznolikega režiserja

(Razsodnost in rahločutnost, Prežeči tiger, skriti zmaj, Hulk in Gora Brokeback), je uspel predstaviti zgodbo multikulturne Indije in bitke za preživetje sredi morja na čudovito barvit, humoren, a tragičen in predvsem veličasten način.

V vlogi mladega Pija debitira **Suraj Sharma**, starejšega upodablja **Irrfan Khan**, nastopajo pa tudi **Rafe Spall**, bollywoodska igralka **Tabu**, **Gérard Depardieu** in **Adil Hussain**.

Za ljubitelje lepe filmske fotografije bo vizualno vrhunski celovečerec Pijevo življenje definitivno paša za oči, prav tako bodo na svoj račun prišli vsi, ki uživajo ob epskih avanturah, dramah prepletenih z življenjskimi nauki in kančki humorja. Pravzaprav nihče po ogledu ne bo ostal ravnodušen.

Urša Bajželj

Nepremagljivi dvojec (Suits)

Obleka naredi človeka. Če mu dodamo še kravato, tajnico in pravniško znanje, dobimo odvetnika. Iznajdljivost, samozavest in izkušnje pa so vrline dobrega odvetnika in vse to premore Harvey, najboljši pravnik v New Yorku.

Mike je njegovo popolno nasprotje. Brez diplome, občasno uživajoč travo in brez ambicij se preživlja z reševanjem testov za druge študente. Povrhu vsega skrbi še za svojo babico v domu za ostarele.

Nenavaden razplet okoliščin ju pripelje v skupno sobo, kjer Harvey intervjuja nadebudne pravnike s Harvarda, izmed katerih bo eden postal njegov sodelavec. Mike ga premaga v kvizu o pravu, medtem ko se ubada z igro kart na prenosniku, in tako dobi priložnost za delo v eni izmed vodilnih odvetniških pisarn na Manhattanu. Pri tem mu pomaga njegov do slikovne pike natančen fotografski spomin; vsak prebran papir mu namreč za vedno ostane v spominu. Zavaljo svoje nove službe mora Mike popolnoma spremeniti svoj način življenja, saj mora v novo pisarno vedno stopiti v ravnokar polikani obleki. Iz življenja mora izbrisati kar nekaj stvari, med drugim tudi svojega najboljšega kolega, ki ga s svojimi umazanimi posli samo vleče na dno kriminalnega oceana. Vsak del serije prinese nov primer, ki se razreši v eni epizodi, hkrati pa skozi celo sezono poteka daljša zgodba. Harvey

ne pozna poraza in vsako zmago pospremi s pritajenim nasmeškom. Igralec Gabriel Macht ustvari lik, ki bi ga morali po vseh moralnih pravilih zasovražiti, a ga gledalci kljub temu ljubijo. Sodniški primeri, ki jih razrešujejo na inovativne načine in skoraj obvezno v zadnjem trenutku, pritegnejo pozornost gledalcev, začudenost s premišljenim humorjem in citati iz znanih filmov pa film povzdigajo nad preverjene odvetniške serije.

Trenutno je serija na polovici druge sezone in januarja se začne nadaljevati z zadnjimi šestimi deli. Zavaljo dobre gledanosti je potrjena že tretja sezona.

Na TV-kanalih se dandanes vrti veliko odvetniških serij in marsikatera niso kakovostne. Nepremagljivemu dvojcu zagotovo velja dati priložnost, saj izstopa na področju zgodbe, zapletov in razvoja likov. Po vsakem končanem delu se prične nestrpno čakanje na naslednji primer, ki se ga lotita Harvey in Mike, in bog ne daj, da bi bil »pro bono«.

Christian Pavuna

Knjiga: J. K. Rowling: Nadomestne volitve

Po sedmih svetovnih mega uspešnicah je J. K. Rowling Nimbuse, morakvarje in čarovnike postavila v kot in se lotila svojega prvega romana za odrasle. Zaradi popolnoma drugačne narave romana je iskanje vzporednic s knjigami o Harryju Potterju precej nemogoča naloga, je pa Rowlingovi Potterjevska mrzlica ustvarila dovolj prepoznavno ime, da je knjiga zbujala ogromno zanimanja, še preden je sploh prijadrala na police.

Ob izteku še sveže oddaljenega prejšnjega leta je roman o dogajanju v podeželskem angleškem mestecu Pagford doživel tudi prevod v slovenski jezik. Idilični Pagford takoj na začetku pretrese novica o presenetljivi smrti Barryja Fairbrotherja, začetni šok pa se nenadoma sprevrže v boj za prazno mesto v svetu krajevne skupnosti. Pisateljica nam predstavi meščane, ki se spopadajo s številnimi težavami. Knjigo tako dramatično stopnjujejo konflikti med mladimi in starimi, revnimi in bogatimi, možmi in ženami ter najstniki in starši, vse skupaj pa še najbolj podžgejo prav nadomestne volitve. Najtežjih je prvih nekaj deset strani, ko se mora bralec soočiti z obilico različnih likov, nato pa se začetna zmeda prelevi v napeto zgodbo. Roman je nabit s črnim humorjem, poleg tega pa pretresljivo in komično opiše današnjo

angleško podeželsko družbo, še povsebej povzpnetniške belce in pa pripadnike drugih ras, ki pogosto nimajo enakih možnosti za uspeh. Nekateri namigujejo, da ima knjiga tudi kar nekaj avtobiografskih elementov, saj je Rowlingova pred uspehom Harryja Potterja živela v precejšnji revščini. Danes milijarderka je ob izidu dejala, da je knjigo pisala povsem svobodno, saj je ni vezala nikakršna pogodba, zato je lahko približno pet let zgolj neobremenjeno ustvarjala.

Prihodnje leto naj bi na britanske male zaslone prišla tudi serija, posneta po knjižni predlogi Rowlingove. Ali se bo pisateljici uspelo otresti nenehnih primerjav s Harryjem Potterjem in se uveljaviti kot vsestranska pisateljica, pa bo pokazal čas.

Petra Ajdovec

19.1. – koncert MUFF

Naj sije v očeh, Ti daješ, Povej mi,... 4€ predprodaja / 6€ na koncertu

26.1. – koncert PANDA

Sive ceste, En korak, Daleč stran,...4€ predprodaja / 6€ na koncertu

2.2. – koncert NULA KELVINA

Možgani na paši, Kdo ve, feat. Smaal Tokka za precdnika,...3€ predprodaja / 5€ na koncertu

7.2. – koncert JOŠKE VN

Vse se da, Dvignimo pest v nebo,... Četrtnkanje (otvoritev II. dela) – PREŠER'N GA DŽUSKA

16.2. – koncert PERO LOVŠIN

hitov je preveč za naštevaje...5€ predprodaja / 7€ na koncertu

SUDOKU

3		9		6	4					4	8	5		7		3	9
		1	5			9		8							1		
5			1		3		6	7	2	5				3			4
				5	1			2	8	3		7			2	4	
		4					1		5								
	1	5	6	8			7		6	1				8	3	9	
8				7			2		9			3					1
	3	7					4		7			2	4				
		2		4			9	6	4	3	6	7					8

Katera barva si?

- Kakšne barve so bili okraski na tvoji novoletni smrečici?**
  - rdeče
  - srebrne
  - mavrične barve
  - zlate
- Kje najraje preživljaš počitnice?**
  - na morju
  - ob jezeru
  - v gorah
  - v puščavi
- Katera je tvoja najljubša domača žival?**
  - hrček
  - mačka
  - pes
  - tarantela
- Katera zvrst glasbe ti je blizu?**
  - rock
  - r'n'b
  - balkan narodna
  - komerčila

Rezultati:**14–16 točk: RUMENA**

Si rumena barva. Rumena je barva sonca in toplote, hkrati pa je tudi barva zvezd in s tem arogance, vzvišenosti, narcisoidnosti ter prevare. Si torej karakterno zelo kompleksna oseba, ki je pogosto ujeta med idealom in stvarnostjo. Vremenske razmere imajo na tvoje počutje izredno velik vpliv, česar se pravzaprav pogosto niti ne zavešaš. Pomembno je namreč, da spoznaš samega sebe in tako lahko kljubuješ dejavnikom, ki nate delujejo po principu zvezd ter se posvetiš prilagajanju dejavnikom, ki imajo nate vpliv principa sonca. Sonce je namreč eden izmed najbolj pozitivnih simbolov in ravno ta je namenjen tebi. Princip sonca pa lahko predajaš na svojo okolico le, če ga nosiš v svojih mislih. Kot je zapisal že Pavček:

Na svetu si, da gledaš SONCE.
Na svetu si, da greš za SONCEM.
Na svetu si, da sam SI SONCE
in da s sveta odganjaš – SENCE.

10–13 točk: VIJOLIČNA

Si vijolična barva. Vijolična je zlahka barva. Barva, ki je lepa v lastni nedotakljivosti. Tista, ki se ti posmehuje v brk, ko nestrpno drviš mimo. Si človek, ki vsak korak trdno premisli – eden izmed tistih, ki se posmehujejo v brk drugim. Nikoli ne rečeš česar koli, ne da bi to slepo verjel. Si človek, vreden vsega zaupanja, in ravno to je tvoja pretirano poštena slabost. Ljudje okoli tebe pogosto izkoristijo tvojo korektnost. Kot je napisal že Jean Paul Sartre: »Pekel so ljudje okoli tebe.« Verjameš, da bi bolje funkcioniral, če okoli tebe ne bi bilo toliko ljudi, ki so popolnoma prepričani, da vedo, kaj je najboljši zate: kaj moraš delati, misliti, kaj te mora veseliti ter, ne nazadnje, kakšne cilje si moraš postavljati.

7–9 točk: ZELENA

Si zelena barva. Zelena je barva narave ter pomladi. Zelena ima mnoge blagodejne učinke za najrazličnejše psihične motnje, saj ima izrazito pomirjevalno funkcijo. Ravno tak pa si tudi ti. Si oseba, ki pomirja razvnete strasti in je zgled okolici. Eden redkih, ki ga ljudje opišejo z eno samo besedo: normalen. Delaš to, kar je prav, zato, ker je prav, in se izogibaš slabim oziroma napačnim stvarim, saj veš, da so neprimerne. Vsake toliko imaš hude notranje boje, saj so na svetu tudi stvari, ki jih ne moremo preprosto ločiti na dobre in slabe oziroma na prav in narobe (in ni jih malo). Tako si moraš postavljati nove moralne mejnike, kar ni preprosto. Imaš enolično življenje in takšno ti je tudi všeč.

4–6 točk: RDEČA

Si rdeča barva. Rdeča je barva ognja, energije, moči ter ne nazadnje ljubezni. Hkrati je rdeča tudi barva razvrata, bolečine, krvi in pekla. Torej gre za zelo močno barvo, ki že v prvem trenutku vzbudi pozornost. Ta občutek pa lahko vodi v strah, strahospoštovanje, radovednost ali veselje. Tvojega karakterja tako kot tudi rdeče barve ni mogoče popredalčkati niti se ji zoperstaviti, saj izžareva veliko moč. Mnogi bi rekli, da si eden izmed tistih, ki se obrača po vetru, vendar to ne drži. Za ta kriterij se moraš namreč podrežati avtoriteti, kar je bila že od nekdaj tvoja slabost. Si človek, ki se želi podrežati le lastnim načelom in prepričanjem, kar je v družbi vselej težko.

Kriterij:

- a – 3, b – 4, c – 1, d – 2;
- a – 4, b – 3, c – 1, d – 2;
- a – 2, b – 1, c – 3, d – 4;
- a – 4, b – 1, c – 2, d – 3

Nagradna križanka

Geslo decembrske križanke je bilo **PRAZNIČNO VZDUŠJE**. Vilma Globočnik si je s pravilno rešitvijo priskrbel glavno nagrado, in sicer USB-ključek Kluba študentov Kranj ter KŠK-jevo majico, tolažilna KŠK paketa, KŠK-jevi majčki, pa sta tokrat dobila Andreja Zupančič in Jure Globočnik. Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Rešitve decembrske križanke nam pošljite do **1. februarja** na zapik@ksk.si, pripišite tudi svoj naslov in številko majice.

				SESTAVILA MATEJA	RABA	SLOVES. UGLED. VELJAVJA	IME TREH PERGAMONSKIH KRALJEV	ZAPIK	ONASISOV VZDEVEK	KOS POHIŠTVA	OVREDNOTENJE	ZDRAVLJNA DOMAČA RASTLINA
				ČASOVNA ENOTA				MALAJSKA BLAZNOST				
				SKUPINA PETIH OSEB				OSEBA IZ BIBLIJE				
				ONANUJA								
				ZVITEK, ZMOTEK				JUŽNOAM. KUKAVICA				
				SVINJSKA ZAREBRNICA				KDOR KAJ ZBLJA				
							NOVINA ZVONE		IGOR LUKŠIČ			
							MADRIDSKI ŠP. KLUB		1			
ZAPIK	SOBA RASTLINA ŠKRNICELJ	MOŠKO IME	SL. PEVEC OMAR				ELIZABETA (KRAUŠE)					
			MESTO NA TAJVANU				KIPARSKO ORODJE					
VRSTA BRENKALA						EDINI OTROK						
						NASPROTJE NOČI						
OBED PRVIH KRISTJANOV						VELIKA ODDALJENOST						
						AFRIŠKA DRŽAVA						
REKA V FRANCIJI						DM-OVA BLAG. ZNAMKA				BREZ-BARVEN OGLJIKO-VODIK	KUHINJSKA POSODA	SRBSKI SIR IZ OSOLJENE SMETANE
						KRIMAZA ŽIVINO						
NEKDANJI DANSKI NOGOMETAS FRANK							ZVOK OB PLOSKEM UDARCU					
							MAZAČ, RANAR					
ZAPIK	TOKOVNI POSREDNIK	ČRKA HEBR. ABECEDE					PESNICA (REDKO)					
		PREB. APENIN. POLOTOKA					KRAP (ZASTAR.)					
JAPONSKI DROBIŽ						POKRAJINA NA HRVAŠKEM						
						KESANJE						
LATINSKI VEZNIK						DRŽAVA V S. AMERIKI					POLJSKI PISATELJ	
						JURE MANUŠIČ					JANA ZUPANČIČ	
PASJE OGLAŠANJE						RANA NA ŽELODCU, ULKUS						
LADJSKI VLJAK, PROPELER						DODATNI, RAZLIKOVALNI ZNAK						

Oven

V naslednjem mesecu bi vas lahko imenovali kar oblegovalni oven, kajti z veliko silo boste napadli srca vaših izbrancev/izbrank. Nikar ga ne polomite in si zapomnite – bolje brez rož kot z umetnimi. Nekaj trme namesto za starše privarčujte za petkova zborovanja na trgih. Srečna številka: <3.

Bik

Pomladno topli vetrc v začetku meseca vam je po veselem decembru prijetno prijatelj, ampak obetajo se poštene zmrzali, zato poiščite najbližjo staro mamo, da vam splete pokrivala za roge. Najbolj ranljiv del telesa: kopita. Stavni nasvet: Kopitar. Številke za lotto listek: 1, 5, 13, 17, 22, 23, 31.

Dvojčka

Najdaljša noč v letu in rajanja pred njo so vašo dušo še bolj razklala – piti ali ne piti? Odgovor je odvisen od tega, katero pijačo pijete. Za samske so priporočene tekočine, ki se ponavadi znajdejo v pristržnici, vezani boste nadaljevali s toplimi in nizkoalkoholnimi pijačami. Naj znamka loparja: Babolat.

Rak

Naj se še toliko ščipate, vaše življenje res niso sanje. Bolj osivele osebe v vašem življenju želijo največji del vaše pozornosti in naporov. Pozorni bodite na navidez nedolžna povabila na partijo šaha. Če kihanje ne bo popustilo do konca meseca, kupite večjo škatlo robcov. Naj bend: Ansambel Roka Žlindre.

Lev

Levi ste bitja poletja, sonca in vročine ter izklopljenih možganov. Zato bo januar znova depresiven, intenzivnost slabega počutja pa lahko izračunate po sledeči formuli: $Int\_počutja = Int\_počutja_{2012} / (Naj\_počutje + starost) + \log(x^4 + a \cdot x^2 - c)$. Lažje boste zadihali enkrat maja. Naj hrana: suhe fige.

Devica

Prazniki so bili dolgi in ne, tehtnica ne kaže nič manj točno, kot je kazala pred lanskim poletjem. Skrbnejši boste obiskovali Sv. Jošt in kranjske telovadnice, ostali boste večkrat oblekli črno. Naj se še tako trudite, tudi v tem mesecu se bodo načrti končali na najslabši možen način. Naj besedna zveza: »Hvala, res nisem lačen/a.«

Tehtnica

Januar je tehtnicam ljub mesec, saj se takrat menjajo stare uteži za nove, kar pa letos zaradi Jupitra v mesečevem kvartalu ne bo držalo. Vaše življenje bo kljub nekaj burnim srečanjem ostalo v istem trikotniku med hladilnikom, šolo in toplo posteljo. Naj geslo na Googlu: prokrastinacija.

Škorpion

V preteklem letu ste pikali kar malo preveč, zato se v prihajajočem pripravite, da bo vaš oklep testiran. Kar žanješ, to seješ, bi rekel znani slovenski umetnik. Skrbi vam lahko olajša kratek skok v wellness center ali kozarec šampanjca z jagodami. Naj hrana: burek s telečjim mesom v jogurtovi omaki.

Strelec

Hitro menjanje tarč je rezultiralo v nepreglednem bojnem polju, zato se raje umaknite med knjižne police. Soočili se boste z vprašanjem, ali je internet spodoben kraj in kako pomagati hrčku. Najbolje se boste razumeli s sebi podobnimi. Naj YouTube film: Henri 2, Paw de Deux.

Kozorog

Razumeti boste morali, da čeprav imamo Agate kristalne kroglice, ne vemo vsega. Na megleno prihodnost vas bodo vedno znova opominjala megljena jutra. Dobro se naspite, sicer bo v drugi polovici prvega tedna februarja prišlo do tragikomične situacije. Naj branje: Cosmo. Naj film: nekaj osladno romantičnega.

Vodnar

Do sredine februarja boste prehodili pot, ki jo mora v svojem življenju opraviti vsak vodnar. Priporočljivo je s seboj vzeti zimsko opremo. Bolje se boste znašli na mizi v lokalu nasproti šole kot pri preizkusih znanja nasproti lokala. Naj verz: We don't need no education. Naj pijača: traparca.

Ribi

Z nostalgijo se boste spominjali dni, ko ste se lahko brez skrbi pražili pod palmami na daljnih obalah. Zapomnite si, da je življenje kot sinusoida, kar se bo potrdilo tudi v naslednjem mesecu. Izkoristite priložnost in investirajte v tisto kegljišče. Naj družabni igri: šah in mikado. Naj šport: curling.

Small Faces, Drek u pest

18. 1. 2013, Kranj / Trainstation Squat, 3 €

God Scard, Chimera

19. 1. 2013, Kranj / Trainstation Squat, 5 €

Muff

19. 1. 2013, Kranj / Klubar, v predprodaji 4 €, na koncertu 6 €

Kraak & Smaak Live, Katja Šulc Live Act

24. 1. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, 18 €

Raggalution

25. 1. 2013, Kranj / Trainstation Squat, vstop prost

Nula Kelvina

25. 1. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, od 8 €

Fakofbolan, Srou pa letu

26. 1. 2013, Kranj / Trainstation Squat, 10 €

Panda

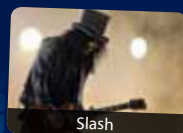
26. 1. 2013, Kranj / Klubar, od 4 €

Paul Banks

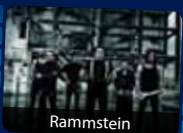
2. 2. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, 18 €

Slash

8. 2. 2013, Ljubljana / Hala Tivoli, od 39 €

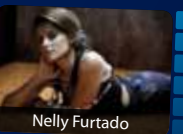
Slash

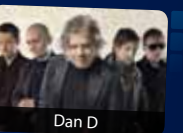
Rammstein

Mark Knopfler

Nelly Furtado

Dan D

Zoran Predin

9. 2. 2013, Ljubljana / Cankarjev dom, od 8 €

The Raveonettes

14. 2. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, od 14.4 €

Majke & Partibrejkers

22. 2. 2013, Ljubljana / Cvetličarna, 17 €

Denis & Denis

1. 3. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, od 13.6 €

Dan D – Tiho Izštekani

8. 3. 2013, Ljubljana / Kino Šiška, od 18 €

Nelly Furtado

14. 3. 2013, Ljubljana / Hala Tivoli, od 38 €

Gal Gjurin in Simfonični orkester RTV Slovenija

15. 4. 2013, Ljubljana / Cankarjev dom, od 10 €

Rammstein

30. 4. 2013, Ljubljana / Stožice, od 45 €

Mark Knopfler

4. 5. 2013, Ljubljana / Stožice, od 35 €

**KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ**

Literarni natečaj za najboljše dramsko besedilo

Rok:
12. februar 2013

Informacije:
WWW.KSK.SI/LITERARNI

FOTOGALERIJA

B bojan okorn; **M** matej slabe; **P** primož pičulin; **Ž** žiga žužek

B Kuharska delavnica: praznična večerja

P KŠK literarni večer: Erica Johnson Debeljak

M Slovenska vstaja naroda

B Akustični koncert Neomi

P Praznična tržnica oblačil

Ž 7. Maestro Down Town

Ž Filmski večer na klubu

Ž Ustvarjalna delavnica

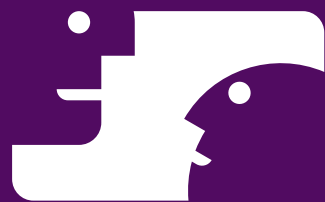
M Silvestrovanje z Rok'n'band v Kranju

Ž Spopad mest: impro tekma

ksk KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ

**ŠTUDENTI
DIJAKOM**

www.ksk.si/sd

ŠTUDENTI DIJAKOM

NEFORMALNI INFORMATIVNI DAN

9. 2. 2013,
od 9h do 14h,
Gimnazija
Franceta
Prešerna
(Kidričeva cesta 65)

Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede

 Zlata sponzor

ŠKIS
Zveza študentskih
klubov Slovenije

ŠTUDENTSKA
ORGANIZACIJA
SLOVENIJE